

Kate Middleton ar putea aștepta al patrulea copil

Prințul William și Ducesa de Cambridge au rupt deja tradiția regală când au făcut al treilea copil, dar iată că acum a apărut un zvon, cu parfum de credibilitate, conform căruia Kate Middleton este însărcinată cu bebelușul numărul patru! Greu de crezut, dar, conform surselor, nu este imposibil.

“Toți cei patru copii ai Reginei Elisabeta a II-a – Prințul Charles, Prințesa Anne, Prințul Andrew și Prințul Edward – au câte doi copii, singurii care au rupt tradiția fiind Prințul William și Ducesa de Cambridge, care au deja trei și, după câte se pare, au de gând să urmeze exemplul suveranei, bunica lor. Deși cel de-al treilea copil al lor, Prințul Louis, s-a născut acum mai puțin de trei luni, experții în maternitate spun că deja toate semnele că Kate Middleton e însărcinată cu bebelușul numărul patru sunt acolo... Persoane din anturajul celor doi soți afirmă că Ducesa a început să aibă tot felul de poftes, tratațiile sale preferate fiind biscuiții cu lavandă și curry, iar dacă la asta adăugăm faptul că, recent, s-a simțit mult prea rău ca să-și îndeplinească îndatoririle regale și că poartă haine destul de largi, nu e greu să tragi o concluzie. Apropiatii lui Kate spun că este însărcinată cu bebelușul numărul patru”, a declarat sursa pentru publicația Life & Style. „Kate prezintă toate semnele unei sarcini, iar ea și William au spus întotdeauna că-și doresc patru copii pentru ca familia lor să fie completă. De fapt, William ar fi vrut mai mulți copii, însă Kate crede că patru sunt de ajuns”. Și cum cei doi părinți i-au dăruit lui George un frățior, s-au gândit că ar fi cazul să aibă și Prințesa Charlotte o surioară. „Le-ar plăcea enorm să aibă doi băieți și două fete”, a mai adăugat sursa. În afara faptului că, se spune, are poftes de femeie însărcinată, Ducesa de Cambridge s-a îmbrăcat cu haine mult mai lejere ca de obicei în ultima vreme și a motivat că e epuizată și se simte prea rău pentru a participa la ziua Prințului Charles, la finele lunii mai.

O perlă care a fost a Mariei Antoinette, vândută la preț record

Un pandantiv cu perlă care i-a aparținut reginei Marie Antoinette a Franței a fost vândut pentru prețul record de 32 de milioane de dolari la o licitație organizată de casa Sotheby's la Geneva, Elveția, potrivit site-ului Associated Press.

Reprezentanții casei Sotheby's spun că prețul este un record pentru o perlă vândută la licitație. Cu tot cu taxele specifice, bijuteria a fost vândută cu peste 36 de milioane de dolari.

Pandantivul cu perlă și diamante - "Queen Marie Antoinette's Pearl" - a fost una dintre piesele de rezistență ale licitației, unde au fost scoase la vânzare peste 100 de bijuterii aflate în posesia familiei Bourbon-Parma. Specialiștii spuneau că aceasta este una dintre cele mai importante colecții de bijuterii regale scoase vreodată la vânzare. Zece dintre aceste bijuterii i-au aparținut reginei Marie Antoinette, soția regelui Ludovic al XVI-lea, și acestea au fost vândute pentru suma totală de 43 de milioane de dolari.

"Renumită pentru extravaganța sa, Marie Antoinette era frecvent portretizată purtând perle", spun cei de la Sotheby's.

Sătmăreanca Eva Czikai a avut curajul să înfrunte înălțimile din Himalaya

Ideea de a merge în Nepal i-a venit în urmă cu un an. Atunci și-a propus să atingă Vârful Isan Peak, "botezat" în 1951 de expediția lui Eric Shipton deoarece arată ca o insulă într-o mare de gheață. Drumul este tehnic, cu pasaje de gheață abrupte.

"Acolo am înțeles cât de mici și ne semnificativi suntem în calea naturii, am înțeles că ne putem bucura de frumusețile din jur doar atât cât ne permite natura. Într-o fracțiune de secundă am fi putut fi acoperiți de stâncile care ne înconjurau," povestește Eva Czikai. Își amintește că în urmă cu un an și-a dorit să-și testeze limitele fizice și psihice, a vrut să simtă libertatea, iar o călătorie în munții Himalayei ar ajuta-o să experimenteze toate acestea.

Această drumeție de neuitat are trei părți. Prima parte a călătoriei până la Everest Base Camp (5.364 m) a efectuat-o alături de alți aventurieri. A doua spre Isant Peak (6.189 m) a parcurs-o împreună cu șerpașul și un porter. Apoi au urmat 4 zile în capitala Nepalului, Kathmandu.

PAGINA 6

Ioan Corneanu - mărturisirea unui fost secretar de partid

Sunt convins că prezentul material va stârni multe controverse. O parte dintre cititori vor fi de acord că este mare nevoie ca adevărul să iasă la lumină, alții își vor pune în mișcare tot arsenalul în a-și exprima antipatia și ura față de orânduirea socialistă din România și mai ales, asupra unor oameni care au îndeplinit funcții de răspundere în aparatul de partid și de stat, precum și în organizațiile de masă și obștești.

Îmi asum responsabilitatea de a spune adevărul. Nu sunt o persoană necunoscută. Mă bucur că și în prezent sunt respectat de sătmăreni. Foarte mulți prieteni sau cunoscuți mă salută cu respect, la rândul meu răspunzându-le cu aceeași grație. E greu de înțeles pentru oamenii de bună credință de ce se fac judecăți globale și nu se analizează faptele individuale ale fiecăruia?

Ce este istoria? Se poate răspunde foarte simplu: este cea mai frumoasă poveste a fiecărei națiuni.

PAGINA 4

Un convoi de căruțe maramureșene reface traseul spre Alba Iulia din 1918

Inițiativa constă în deplasarea unui convoi de zece căruțe trase de câte doi cai din Sighetu Marmăției până la Alba Iulia, pe o distanță de peste 300 de km, pentru a reface, simbolic, traseul celor care au participat la Unirea din 1918. În deschiderea convoiului vom avea și doi călăreți. Plecarea va avea loc în 22 noiembrie, dată la care vom marca împlinirea a 100 de ani de la adunarea populară care a avut loc la Sighetu Marmăției, în cadrul căreia au fost aleși delegații pentru Alba Iulia. Convoiu va prelua și trei steaguri de la Săpânța, Sighetu Marmăției și de la Cicârlău, despre care se presupune că au fost cele cu care s-au deplasat localnicii spre Alba Iulia în 1918. Vom fi peste 100 de persoane în acest convoi, îmbrăcate în costume populare, iar când ajungem la Alba Iulia, în 1 decembrie, vom fi incluși în parada populară care va fi organizată pentru sărbătorirea Zilei Naționale a României. Înaintea plecării din Sighetu Marmăției va fi organizată o ședință festivă la care vor participa toți reprezentanții autorităților publice din Maramureșul istoric – consilieri locali, județeni, primari, reprezentanți ai Prefecturii, urmată de un ceremonial militar și religios.

PAGINA 11

Drumul dr. Vasile Lucaciu spre Statele Unite ale Americii

În aprilie 1917 ministrul de Interne Alexandru C. Constantinescu i-a chemat pe dr. Vasile Lucaciu și Ioan Moța pentru a-i anunța că guvernul a decis să trimită sub conducerea Leului de la Șișești o misiune în SUA. Celor doi li s-a alăturat și locotenentul Vasile Stoica. Lucaciu îi avea stabiliți în SUA pe fiul său Epaminonda - liderul National Roumanian Committee of America - pe cumnatul său Gheorghe Barbul - editor al ziarului Românul din Cleveland, Ohio. Preotul greco-catolic Constantin Lucaciu se afla și el în 1917 în SUA. Primul obiectiv era înființarea unei legiuni române. "Misiunea patriotică Română" trebuia să viziteze centrele locuite de români, pentru a-i mobiliza să-și manifeste loialitatea față de Statele Unite, să combată propaganda Budapestei și Vienei și, cel mai important, să-și exprime dorința de unire cu România.

Continuare, pag. 3

Și la 1899 oamenii erau preocupați de menținerea sănătății și tinereții

PAGINA 2

Cele mai frumoase destinații de toamnă din România

PAGINA 7

ISTORIE

Clopoței pentru un clopot

Melles Emil, protopopul și parohul bisericii greco-catolice din Mintiu, s-a adresat ministerului comerțului ca să se aprobe transferarea unui anumit număr din clopoței gărilor feroviare scoase din uz, în greutate de cel puțin 7 măji, la un preț convenabil pentru a turna din ele un clopot mai mare pentru biserica greco-catolică. Ministrul comerțului a luat în considerare că este vorba de o parohie mai săracă, și a ordonat ca 87 de clopote din gări care sunt de vânzare, în greutate totală de 432 kilograme să fie cedate gratuit parohiei, el punând o singură condiție: materialul să fie folosit exclusiv la turnarea unui clopot mai mare.

Ne înmulțim

În luna noiembrie care a trecut s-au mutat în orașul nostru 9 familii, și anume: Fischer Mór, proprietar de restaurant cu 11 membri, Purjesz Sámuel, pantofar cu 1, Stern Zsigmond, cârciumar cu 2, Kuk György, fierar cu 3, Feenerman Armin, contabil cu 2, Terebaum Fülöp, croitor cu 2, Spiegel Samu cu 2, Goldstein Márton, salahor cu 6, Boros Sándor, proprietar de terenuri cu 1 membru de familie.

Romantismul morii

Se vehiculează mai multe motive pentru care Desewffy Béla, proprietar de terenuri din Nagydobos (azi în județul vecin din Ungaria) s-a sinucis. Una dintre versiuni pomeneste o dragoste fără speranță, cealaltă susține un motiv mult mai mărunț și anume că el a avut ceva ghinion la o vânătoare ținută sâmbăta trecută, iar bărbatul, fiind foarte sensibil, a fost afectat de batjocura celorlalți vânători și din această cauză s-ar fi împușcat. Cei vizați susțin această ultima variantă. Bărbatul cu o fire romantică, în scrisoarea de adio a lăsat scris ca taraful fraților Magyari din Debrecen să-i cânte la înmormântare trei dintre cele mai îndrăgite melodii ale sale. Taraful s-a prezentat și a primit conform scrisorii de adio 300 de forinți.

(Szamos, 24 decembrie 1899)

Spectacole de duminică la teatru

Comisia teatrală a aprobat în urma solicitării directorului Rakodczay Pál să se țină spectacole de teatru și duminică după amiază. Însă comisia a atras totodată atenția directorului ca el să nu considere eventuala scădere a numărului de spectatori ca fiind un semn al indiferenței publicului, ci al faptului că trupa epuizată în urma spectacolelor fără pauză prezintă și spectacole mediocre care nu au priză la public. Și ziarul nostru este de acord cu poziția comisiei teatrale.

(Szamos, 31 decembrie 1899)

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef suplimentele - Adriana Zaharia (Informația Zilei de Duminică și Sănătate și Frumusețe, Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15 Satu Mare, cod 440012

Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

O zi pe săptămână, o plimbare îndelungată, anual câte una sau două excursii mai lungi în munți. Trebuie avut grijă ca perioadele în care nu se face mișcare să nu fie urmate brusc de multă mișcare, trecerea să fie una lentă și lungă în timp, iar în cursul mișcării să se evite efortul prea mare.

Și la 1899 oamenii erau preocupați de menținerea sănătății și tinereții

Mâncarea și băutura consumate în exces erau considerate dăunătoare, în schimb fumatul nu

De ceva vreme publicăm în paginile săptămânalului nostru aspecte din viața cotidiană a orașului Satu Mare de la sfârșitul secolului XIX așa cum sunt relateate în ziarul Szamos. Câteva date din istoricul ziarului: în antea anul apariției apare 1868, însă ziarul a văzut lumina tiparului în 1869 și a continuat să apară până în toamna anului 1944. Între timp, între anii 1936-1937, din cauza interdicției legale a folosirii denumirilor geografice maghiare, el a apărut cu titlul Szabadsajtó "Presa liberă"; Din 1937 până în 5 septembrie 1940 apare din nou cu titlul Szamos.

Redactor responsabil până 1937 a fost Dénes Sándor, din august 1937 luându-i locul Fekete Lajos, avându-l colaborator principal pe Figus Albert. Acesta figurează ca redactor responsabil din octombrie 1940 (din 1941 cu numele de Figus-Illinyi Albert). Ziarul încetează să mai apară din data de 16 septembrie 1944, odată cu bombardarea Sătmăruului și cu moartea redactorului șef.

Ziarul a avut între 1926-1928 corespondenți la București (Farkas Aladár), între 1926-1931 la Sighetul Marmăției (Lengyel István), între 1929-1931 la Baia Sprie (Opulski István), în 1931 la Carei (Berey Géza). Colaboratori ai redacției între 1940-1944 au fost Antal Sándor, Boros István, Konksek László.

La fel ca înaintea de 1918, cât și între cele două războaie mondiale, pe lângă materialele de politică și de interes public, mai ales în edițiile de duminică și de sărbători, ziarul a publicat materiale de beletristică și articole legate de viața literară, culturală și teatrală a orașului. În coloanele lui găsim texte semnate de autori din prima linie a literaturii și publicisticii vremii: Bársony István, Bibó Lajos, Bródy Sándor, Eötvös Károly, Gárdonyi Géza, Herczeg Ferenc, Jókai Mór, Juhász Gyula, Kabos Ede, Krúdy Gyula, Malonyai Dezső, Mikszáth Kálmán, Pakots József, Pósa Lajos, Reviczky Gyula, Rudnyánszky Gyula, Sas Ede, Somlyó Zoltán, Szombaházy István, soția lui Teleki Sándor, Tóth Kálmán.

Apel pentru abonament

Cu anul 1900, ziarul nostru intră în anul 32 de la apariție și, în acest fel, a supraviețuit aproape o treime din secolul care se va termina în curând.

Ziarul nostru nu s-a născut în urma vreunei speculații, ci în urma nevoii publice de exprimare liberă a opiniilor, ca acestea să aibă un organ, și este ținut în viață de această nevoie publică și acum, după 31 de ani de apariție.

Cum în acest timp ziarul nu a încetat niciodată să slujească interesului public, vrem să rămânem și în continuare în slujba acestuia.

Noi putem tinde către realizarea acestui deziderat cu atât mai mult, cu cât nu suntem îngrădiți de niciun fel de considerente fie ele profesionale, personale sau politice.

Așa cum am procedat și până acum, asigurăm și în continuare spațiu publicistic pentru opinii opuse dacă ele poartă amprenta slujirii interesului public și a bune credințe. Însă nici în viitor nu vom privi nici o strădanie ca fiind o sarcină a

La început de secol XX, sătmărenii se relaxau la Băile Bixad sau Valea Măriei

presei care pune accentul criticii pe niște considerente personale sau pe atacuri ca și în sport, și vom acorda spațiu corespunzător pentru apărare împotriva acestora, cu scopul informării multilaterale. Vrem în acest fel ca ziarul nostru să fie un organ al schimburilor de opinii și vrem să-i păstrăm și în acest fel menirea socială.

În rubrica de foileton vom avea o grijă deosebită și în continuare ca pe lângă scriitorii de notorietate națională să asigurăm spațiu și scriitorilor din comitat, încurajându-i și în acest fel ca ei să se afirme prin dezvoltarea talentului și în cercuri mai largi.

Vom realiza și în continuare varietația rubricii noastre de știri prin sursele noastre proprii, originale, pe care le asigurăm prin relațiile noastre foarte vaste.

Ziarul nostru, care este organul oficial al Asociației Agricole din comitatul Sătmar, are o menire importantă și în slujba publicului de agricultori.

Cu toate acestea, Szamos, care apare de două ori pe săptămână, este cel mai ieftin ziar de provincie, pentru că prețul unui abonament anual este de 4 forinți, 2 forinți pe șase luni și de 1 forint pe un trimestru.

Dr. Hantz Jenő, redactor responsabil Litteczky Endre, proprietarul editurii (Este vorba aici de tatăl pictorului cu același nume. În 1907 însuși pictorul Litteczky a fost redactorul responsabil al ziarului.)

(N. red.: Câteva repere asupra prețului abonamentului: o navetă cu 40 de sticle de apă minerală costa 1,8 forinți, o cămașă albă de bărbați călcată 2,10 forinți, o basma pentru femei până la 1,50 forinți, o majă de faină de grâu 6,90 forinți, umbrele de dame și de domni de la 0,95 până la 2,50 forinți, chiloții de femei și de bărbați între 0,50 și 1,20 de forinți, după calitatea materialului.)

(Szamos, 17 decembrie 1899)

Un interes comun al publicului consumator de curent electric

Este cunoscut faptul că de la trecerea orașului nostru la iluminatul electric s-au înregistrat multe plângeri, în mare parte în legătură cu controlul și exploatarea lui. Printre aceste plângeri pe primul loc s-a situat cea în legătură cu stabilirea tarifului paușal. Și aceste plângeri nu au fost lipsite de motive pentru că tariful paușal se caracterizează prin faptul că nu asigură egalitate între consumatori, fie el stabilit chiar cu cea mai mare grijă. La stabilirea consumului mediu se iau în considerare două condiții. Prima este ca cel care stabilește această medie să aibă suficiente experiențe și imparțialitate, iar a doua condiție este ca consumatorul să fie conștiincios și cinstit. Dacă considerăm cele două condiții ca fiind existente, baza de calcul poate fi echitabilă, însă nu și neapărat dreaptă. Iar dacă constatăm că cele două condiții amintite nu există, atunci plata după consumul mediu nu mai este nici echitabilă și nici dreaptă. Deci trebuie desființată.

Prin urmare, plângerile formulate în lanț au determinat comisia pentru iluminatul public ca să introducă sistemul de contoare care măsoară exact consumul și să oblige consumatorii la instalarea acestora. Aceste contoare de tip Thomson au fost deja încercate la mai mulți consumatori și s-a constatat că ele funcționează excelent, ele arătând un consum egal în cazul a două becuri la fel de mari și la un interval de timp egal.

Bineînțeles că sunt și consumatori care nu sunt de acord cu sistemul de contorizare al consumului. Ei sunt cei care până acum au consumat în exces și nu numai atât cât era nevoie. Acum ei atacă contoarele, susținând că acestea nu măsoară exact și că sunt niște cârpele. Ei sunt cei care acum trebuie să plătească mai mult după consumul lor de lux.

Adunare muncitorească

Mónus József, Nyisztor György, Tinku Gábor, Dudka Sándor și Soós András s-au adresat din nou primarului ca să lăse aprobe o adunare muncitorească în data de 26 decembrie, a doua zi de Crăciun, ora 4 după masa în clădirea Asociației

Meșteșugarilor în localul restaurantului lui Elek Imre, cu următoarea ordine de zi: 1. Industria în trecut și în prezent. 2. Dreptul general de vot.

Primarul a refuzat aprobarea adunării.

Deschiderea patinoarului

Luni, 25 decembrie se va deschide în mod festiv patinoarul de lângă moara de abur, cu participarea fanfarei militare. Începutul festivității este ora 2 și jumătate, după masa.

Din partea redacției

Către domnul B. J. din Nagyecsed (azi în Ungaria). Am observat cu surprindere că foiletonul cu conținut legat de Crăciun trimis de dumneavoastră redacției noastre a apărut și în nr. din 21 decembrie al ziarului „Nagykároly és Vidéke”. Din motive tehnice am fost nevoiți să lăsăm foiletonul și în ziarul nostru, însă vă rugăm respectuos ca în viitor să ne anunțați dacă ați trimis câte o poezie sau proză și altor ziare.

Cum să ne ferim de îmbătrânirea prematură?

Îmbătrânirea prematură îi preocupă de mult pe medici. Mai nou, un medic german cu numele Müller, care s-a preocupat mult de această chestiune, dă următoarele sfaturi celor care vor să evite îmbătrânirea prematură. În primul rând trebuie avute în vedere două lucruri: munca și măsura în toate. Mișcare permanentă și lungă dacă se poate, respirație adâncă și puternică.

O zi pe săptămână, o plimbare îndelungată, anual câte una sau două excursii mai lungi în munți.

Trebuie avut grijă ca perioadele în care nu se face mișcare să nu fie urmate brusc de multă mișcare, trecerea să fie una lentă și lungă în timp, iar în cursul mișcării să se evite efortul prea mare. Mâncarea trebuie ținută sub control, dar mai ales în privința băuturilor este nevoie de măsură, mai cu seamă după cincizeci de ani, pentru că digestia este mai lentă după această vârstă. Excesul de băuturi spirtoase dăunează capacităților fizice și intelectuale.

Fumatul în general nu dăunează, dar în unele cazuri poate fi totuși dăunător. Este ciudat, că după acest medic și în privința dormitului trebuie să ținem măsura.

Somnul lung nu este caracteristic vârstei înaintate pentru că nevoia de somn scade la bătrâni, ajungând chiar și la numai 5 ore pe noapte.

Trezitul devreme este foarte important. Trebuie avut grijă și de aspectele spirituale. Amărăciunea, inactivitatea intelectuală contribuie la îmbătrânirea timpurie. Din această cauză este absolut nevoie ca oamenii care s-au lăsat de ocupațiile lor anterioare să-și caute preocupări noi în care își găsec bucurii și care vor ține treaz interesul lor.

(Szamos, 21 decembrie 1899)

Traducere Veres Istvan
Rubrică realizată de A. Zaharia

După o călătorie de o noapte și-o zi, am ajuns în urmă în Bender (Tighina), cea din urmă stație în Basarabia... trecem Nistrul și pe malul lui e stația Tiraspol, unde spre mirarea noastră, un ofițer, urmat de un jandarm, ne cercetează din nou pașapoartele, parcă ar vrea să zică prin asta: adevărata Rusie abia aici începe, numai acum intrați în ea...

MEMORII

În 1917 dr. Vasile Lucaciu a ajuns în SUA pornind din Iași prin Rusia, Siberia, China, Coreea, Japonia, insulele Hawaii

Urmare din pagina 1

Ion Moța timp de două luni de zile - august și septembrie - a scos la Cleveland ziarul Libertatea - The Liberty. Descriind drumul parcurs de cei trei, articolele din Libertatea se constituie într-un document extrem de interesant. Așa cum veți constata, relatările sunt la zi. Despre steagul roșu ridicat pe o clădire din Chișinău ziarul a scris în numărul 2 din august 1917.

În 22 aprilie aprilie 1917, Misiunea părăsește Iași-ul cu destinația Petrograd.

În seara zilei de 2 mai 1917 părăseau și capitala Rusiei, urmând să călătorească cu trenul trans-siberian spre răsărit. După ce traversează Coreea, ajung în sudul Japoniei, de unde se îndreaptă spre Tokio. După două zile în Tokyo cei trei transilvăneni s-au îmbarcat pe 5 iunie 1917 la Yokohama iar pe cei pe 10 iunie erau la Honolulu. Ziarele din Hawaii scriu de prezența celor trei. Astfel că un român înrolat voluntar în armata americană merge să-i întâlnească, deși Misiunea a stat doar o jumătate de zi în capitala arhipelagului.

Redăm în premieră acest document al unei călătorii interesante, în jurul unei lumi în transformare și care nu mai avea să fie niciodată la fel ca înaintea Primului Război Mondial.

Misiunea Patriotică pleacă din Iași în 22 aprilie 1917

"În 22 aprilie am plecat din Iași, cu un tren rusesc, zis "tren de etape" care face, în întâia linie, servicii militarilor care mereu vin și se duc de la, sau înspre frontul de luptă. Prin intervenirea dregătorilor, am ajuns și noi la bilete, altfel nu se capătă. În câteva ore am ajuns de la Iași la Unghenii - români, pe țărmul drept al Prutului. Puținele gări prin care am trecut de la Iași până aici, au aceeași înfățișare ca și gările din toată țara, adică furnicare de soldați ruși în ținuturile lor pământii, mișcându-se încet, încet de colo, colo. Par niște oameni ce nu au nicio grabă.

Negraba asta a firii lor, se oglindea într-o vorbă pe care mi-o spusese un ofițer rus, văzându-i pe români cam grabiți și alergători: "la voi este așa mare grabă, la noi nu este. Noi am bătat doi ani fără voi, mai batem trei și cu voi..."

Apoi așa se și mișcau peste tot locul, prin România cel puțin, și așa îi vezi viermuind și prin toate gările țării. Încolo ici-colea câte un soldat român, mai ales milițieni (glotași), oameni trecuți în vârstă, între 45-55 de ani, purtând hainele lor sărace de acasă, opincile și căciula; doar pușca de pe umăr și fața obosită, pe care suferința și-a scris adânc slovele sale, îl arată că e soldat.

Călătorii civili, abia de sămânță prin gări, ca și pe tren. Prin încăperile gărilor este jale să te uiți: acolo unde erau sălile de așteptare, sunt acum camere de infirmerie; în fostul restaurant e poate o ceașcă rusească, unde poți lua o ceașcă de apă fiartă pe foi de ceai, dar de vrei s-o poți bea, să ai o bucățică de zahăr în buzunar, că acolo nu-ți dă nimenea... parcă plânge pustiul și jalea din toate colțurile încăperilor acestora, unde fusese odată voce bună, belșug, viață și mulțumire.

Tot așa e și gara de hotar, la Unghenii români. Același pusti, aceeași viermuială domoală de sucne sure, roșietice ca

Vaporul japonez Taiyo Maru transporta 1000 de persoane, Vasile Lucaciu, Ioan Moța și Vasile Stoica erau printre cei 217 pasageri care călătoreau la clasa I

pământul...

Iată-ne ieșind din scumpa și sărăcita Țară Românească și ajungem în cea dintâi gară rusească, în Unghenii-ruși, în Basarabia.

Soldații ruși sunt bine îmbrăcați, iar la restaurant mănăncă din belșug

Ce mirare ne prinde aici, în cea dintâi gară rusească! Uite, dragă, aici Restaurantul e deschis, și se dă supă, fripturi felurite, aproape tot ce poțfești, parcă ai ieșit din casa unui pământ sărac, care nu are pe masa lui de brad, decât un bulgăr de mămăligă și lângă ea un castravete verde, o pară crudă, un fir de usturoi, și ai trecut în casa bine înzestrată cu de toate a orașanului, care are carne, cârnați, unsoare, pâine, lapte, caș și altele!

Atunci, ne-am zis plini de mâhnire: Doamne, oare asta cum se poate? În sărăcă noastră țară, unde 1 milion de refugiați și alt milion de ruși, au adunat și fărăminturile de pe masa moldovenilor, - nu mai avem nimic. Și ei, care mereu trec pe la noi în sus și în jos, și o văd și o știu, - ei care, uite, au de toate, de ce nu ne trimite și nouă, ci ne lasă să ne vadă în atâta lipsă? Că doar lipsa noastră de acolo vine, că și ei tot de la noi se hrănesc, oameni și animale, de peste 8 luni de zile.

Și așa m-a tulburat această întrebare și răspunsul ce-mi venea în gând, - încât nu m-am putut băga în restaurantul acela cu bunățate să gust niciuna din ele!...

Și uite soldații lor toți unul și unul de bine îmbrăcați, nu vezi unul cu zdrențe pe el, nici peticic, - iar la noi nu mai este nici pentru armată, decum pentru civili, nici o stofă în țară, ci își întorc oamenii hainele vechi și le refac și le udă cu lacrimi și le poartă iar ca nouă... căci și postavurile și stofele pentru civili și chiar pentru femei, le-au cumpărat în timpul din urmă ei, dând prețuri mult mai mari decât ai noștri, - parcă anume ca să ajungem a nu mai avea nimic!... și văd că ei au, și cu nițică bunăvoință, ne-ar putea trimite și nouă, fie pe prețuri cât de mari, dar nu ne dau...

În gările lor, curățenie și bine, aproape ca în vremuri de pace!... vădit că pot, și tot așa ar putea, ba ar trebui, să ne ajute și pe noi, aliații lor. Dar vai, ce rar picură picăturile de ajutor, în locul râului de lucruri trebuitoare ce ni se iau...

Călătorii sunt impresionați de trenurile rusești

De cum am intrat în trenul rusesc, ne-a bătut la ochi întocmirea practică, isteată, a vagoanelor: ele sunt în așa fel împărțite și fabricate ca fiecare călător să aibă noaptea pat. Toate sunt un fel de vagoane Pulman, doar că nu așa luxoase. Într-un despărțământ al vagonului, pot sta față în față opt persoane și pentru aceste opt persoane sunt 6 paturi în despărțământ. Pe șezutul de jos, care e destul de lat, pot dormi doi inși unul cu capul într-o parte, celălalt într-alta, iar peste ei se deschide seara un pat, sus, pentru câte-o persoană. Scurt: chiar dacă vagonul e plin până la cel din urmă loc, călătorii pot dormi destul de comod, culcați și nu chinându-se stând în sus, ca de pildă în trenurile din Ungaria, România și alte țări ale Europei. Doar că aici, fiindcă nu plătești nimic pentru folosința patului, nu-ți așterne nimenea seara și nu-ți dă perna, decât de clasa întâi unde plătești deosebit pentru așternut.

Ne-am îndreptat că e prea adevărat, că trenuri comode și practice ca în Rusia, nu se găsec nicăieri aiurea, chiar pentru călătorii de rând.

Și cum veneam din România nimeana nu era în stare să mai țină ordine și curățenie prin gări și prin trenuri, și oricui i-am fi zis ceva, îi răspundea: E război domnule așteaptă după cealaltă până va fi iară pace! - și publicul înghițea aceste hapuri în credința că dară în războiu așa va fi prin toată lumea, - Noi ne așteptăm să vedem aceeași mizerie și prin Rusia!

Dar nu! Prin gările lor, deși forfotea de soldați ce se mișcau de colo-colo, da fără nicio grijă și fără nicio treabă, era totuși ordine și curățenie destul de bună.

Privind afară spre câmpurile peste care alerga trenul cu noi, gândeam aproape mirati, tot câmpul lucrat frumos nimic părăsit. Ba uite livezi întregi de pomi bine îngrijiiți și jugăre întregi de straturi de legume, lucrate în bună rânduială. Nu se vede că războiul să fi lipsit țara de brațele muncitoare, ca pe aiurea.

Apropo tot la două trei gări, întâlnim trenuri militare. Soldații sunt unu și unu bine îmbrăcați, cu fețele roșii, bine hrănite, - nu vezi nici de arătare printre ei fețe palide, supte, chinuite, pe care suferința și-a scris adânc urmele sale, - cum

vedeam de ni se rupea inima, la noi în țară, în urma iernii acesteia pline de lipsă și de frig...

Acum înțelegeam de ce acești oameni venind în România, se aruncă aproape sălbatec asupra hranelor de care au lipsă și îi le iau dându-ți pentru ele orice preț, iar de nu le dai, îi le ia cu puterea! Atât pentru oameni, cât și pentru animalele lor: intrucât ei n-au știut la ei acasă ce e lipsa, suferința, foamea! Au avut întotdeauna de toate, ei își cer acest lucru și în țară la noi, unde din toate mai e așa de puțin!... doar beutura le lipsește cu totul și în Rusia. De aceea nu se dă. Căci în zile serioase ca acestea, tot omul trebuie să fie cu capul limpede, nu amestec de votci, cum se obișnuia pe vremuri, când soldații se îmbătau ca să meargă mai cu curaj la asalt!... Azi ești cu capul treaz.

E mult de când trenul tot aleargă cu noi, peste câmpiile scumpei Moldove de odinioară, prin Basarabia, și nu numai ieșim din ea! Iată o zi deplină am tot venit și suntem tot pe pământul ei sfânt...

În Chișinău, pe o clădire mare "fălfăie fâlos un steag uriaș roșu"

Iată-ne ajunși la Chișinău. Gară mare, foarte frumoasă. Femeile îmbie călătorii cu pâine albă și nuci... ne grabim să ne cumpărăm și noi, căci demult n-am mai văzut pâine albă în România cea bogată de grâne!...

În trecerea pe lângă oraș, îl vedem. E mare, frumos. Îndeosebi ne atrage luarea aminte o zidire mare, pare a fi o cazarmă, pe care fălfăie fâlos un steag uriaș roșu! Este semnul biruinței revoluției democratice, asupra domniei volnice de până acum. Steagul național rusesc nu se mai vede, numai cel roșu, al revoluției, care vestește alte stări de lucruri, față de cele din trecut. Multe clădiri au acoperișul verde, foarte plăcut vederii. Iar bisericile, în care Rusia e mai bogată ca alte țări, se înalță mărește peste oraș. Un acumulator, altele cu două turnuri, altele cu mai multe și cu câte-o cupolă. Mai ales două se ridică peste toate. Una are o cupolă (turn larg și scund în mijlocul corpului bisericii), uriașă cupolă, acoperișul bătut în argint care strălucește în soarele dimineții, prărand însăși un soare!...

După o călătorie de o noapte și-o zi, am ajuns în urmă în Bender (Tighina),

ce din urmă stație în Basarabia... trecem Nistrul și pe malul lui e stația Tiraspol, unde spre mirarea noastră, un ofițer, urmat de un jandarm, ne cercetează din nou pașapoartele, parcă ar vrea să zică prin asta: adevărata Rusie abia aici începe, numai acum intrați în ea...

De la Petrograd până la hotarul Chinei, cu trans-siberianul

Totți câți vin din Europa în America, fac cam același drum: urcă pe un vapor într-un port de pe țărmul german sau francez, ajung la coasta engleză și nu mai văd pământ până ce-și pun piciorul pe țărmul Americii. Călătoria multora din cei care au venit mai nou din România - între ei și misiunea patriotică română - s-a făcut pe alt drum: De la Iași, am trecut în Rusia, și străbătând Basarabia, am ajuns la Kiev și de-aici de-a dreptul la Petrograd. De la Petrograd luând trenul zis trans-siberian, care trece peste Siberia, am mers tot spre răsărit peste Vologda, ținut bogat în ruși vrednici și viteji - ei sunt fala armatei rusești, așa ca trupele bavareze în armata germană - apoi peste Galiți, Wiatka, Perm, și trecând munții Urali, am ajuns în Siberia, dând aici îndată peste marele oraș Ekaterinburg plin de așezăminte culturale însemnate.

Siberia e departe de a fi o țară a ghețurilor de veci, cum ni se spunea nouă. E o țară roditoare, bogată, doar nu așa de locuită ca Rusia cealaltă. Are orașe mari, ca și însăși Rusia.

Iacă trecem și pe lângă orașele Tiumen, Omsk, și iată-ne ajunși în inima tătarămei la gara Tatarskaja; trecem pe la Kansk și Yrkutsk și ajungem la Lacul Baikal. Iată-ne la hotarul Chinei: trecem prin China până la Charbin, de aici o luăm în jos spre Mukden, iar de aici prin Coreea spre țărmul mării la Fusan. De 12 zile tot venim cu trenul de la Petrograd și abia am ajuns la mare.

Honolulu este văzut ca cel mai frumos loc de pe pământ

Trecem în Japonia. Țara asta ne uimește și ea, prin curățenia ei și prin felul minunat cum e cultivată, că nu se lasă aici nefolosit nici un petec de pământ cât e un pas. Și ne uimește seriozitatea oamenilor ei. Vedem orașele Kyoto și Tokio și multe și minunate lucruri prin ele. Luăm iar vaporul - un vapor japonez Taiyo Maru - și ajungem la cel mai frumos loc de pe pământ, la Honolulu pe insulele Hawaii, apoi trecem la San Francisco și mai departe în America.

În această călătorie a noastră am văzut nespuse de multe lucruri interesante și frumoase, prea puțin cunoscute nouă românilor și tuturor acelor care fac călătoria în America de-a dreptul de pe țărmul european german ori francez, pe cel american."

Cât au stat în Statele Unite, membrii Misiunii Patriotice s-au concentrat pe propaganda românească. Stoica a acționat în cercurile publice americane, Lucaciu și Moța în rândul etnicilor români. Ioan Moța la sfârșitul lui septembrie 1917 se întoarce la Iași. Lucaciu va pleca din America la Paris, La chemarea lui Paul Brătășanu în august 1918.

A consemnat Adriana Zaharia

MĂRTURISIRI

Îmi asum responsabilitatea de a spune adevărul. Nu sunt o persoană necunoscută. Mă bucur că și în prezent sunt respectat de sătmăreni. Foarte mulți prieteni sau cunoscuți mă salută cu respect, la rândul meu răspunzându-le cu aceeași grație. E greu de înțeles pentru oamenii de bună credință de ce se fac judecăți globale și nu se analizează faptele individuale ale fiecăruia?

Ioan Corneanu - mărturisirea unui fost secretar de partid (I)

Au trecut aproape 30 de ani de la lovitură de stat din România, organizată și realizată de forțe malefice externe, în strânsă legătură cu cele din interior, pe fondul unor nemulțumiri ale populației, care au realizat o uriașă manipulare a românilor, prin presă, radio și în special, prin Televiziunea Română, mai ales în urma întâlnirii de la Malta între Mihail Gorbaciov, președintele U.R.S.S. și George Bush, președintele Statelor Unite ale Americii, la care s-a hotărât eliminarea lui Nicolae Ceaușescu, prin orice mijloace, inclusiv prin suprimarea sa fizică.

Timpul parcurs de la acel eveniment și până în zilele noastre, permite istoricilor și cercetătorilor români și străini, să analizeze fără ură și părtinire și să spună adevărul despre cum a fost în orânduirea socialistă în România, și mai ales, despre ce a urmat după acel moment tragic din istoria poporului român.

Sunt convins că prezentul material va stârni multe controverse. O parte dintre cititori vor fi de acord că este mare nevoie ca adevărul să iasă la lumină, alții își vor pune în mișcare tot arsenalul în a-și exprima antipatia și ura față de orânduirea socialistă din România și mai ales, asupra unor oameni care au îndeplinit funcții de răspundere în aparatul de partid și de stat, precum și în organizațiile de masă și obștești.

Îmi asum responsabilitatea de a spune adevărul. Nu sunt o persoană necunoscută. Mă bucur că și în prezent sunt respectat de sătmăreni. Foarte mulți prieteni sau cunoscuți mă salută cu respect, la rândul meu răspunzându-le cu aceeași grație. E greu de înțeles pentru oamenii de bună credință de ce se fac judecăți globale și nu se analizează faptele individuale ale fiecăruia?

În calitatea mea de istoric, cercetător, profesor și scriitor de peste 60 de ani, am realizat lucrări privind istoria locală, națională și universală. Multe dintre articolele scrise de mine au apărut în presa locală sătmăreană, dar și în alte publicații din București, Iași, Cluj-Napoca, Alba Iulia, Zalău, Gherla și Timișoara. De asemenea, am participat la nenumărate simpozioane și sesiuni științifice în județul Satu Mare, cât și în multe județe din România, inclusiv la acțiuni organizate de Academia Română în Cluj-Napoca.

Ce este istoria? Se poate răspunde foarte simplu: este cea mai frumoasă poveste a fiecărei națiuni. La acestea se mai poate adăuga faptul că istoria este știința care se ocupă cu studiul tuturor faptelor și a evenimentelor petrecute din cele mai vechi timpuri și până în zilele noastre.

Eu sunt un martor ocular al perioadei orânduiri socialiste din România, prin prisma funcțiilor importante pe care le-am deținut și pot relata cu obiectivitate ce s-a întâmplat atunci.

Când se relatează problematica și observațiile făcute? Curând? Mult mai târziu? Cincizeci de ani ar fi puțin cam târziu, deoarece majoritatea martorilor oculari sunt decedați, iar cei rămași, fiind înaintați în vârstă, se poate să fi uitat aspectele relevante din perioada orânduiri socialiste din România.

Nicolae Ceaușescu – lumini și umbre

Sunt printre puținii sătmăreni care au avut privilegiul să discute cu Nicolae și Elena Ceaușescu.

Prima mea întâlnire cu aceștia a avut loc în 1963 la Carei, când Nicolae Ceaușescu a vizitat municipiul Carei și localitățile Lucăceni și Urziceni. Nicolae Ceaușescu îndeplinea funcția de secretar al C.C. al P.M.R. cu probleme organizatorice și de cadre și membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R. În final a avut loc o adunare cu careenii în fața sediului Comitetului Raional P.M.R. Eu îndeplineam la acea dată funcția de prim-secretar al Comitetului Raional U.T.M. și am răspuns de pregătirea vizitei lui Nicolae Ceaușescu la Lucăceni.

Localitatea Lucăceni a fost evacuată de români în urma Diktatului de la Viena din 30 august 1940, de către regimul horthyst, iar în locul românilor au fost aduși unguri din formația "Vitez Csapatok", organizație revanșardă și antiromânească condusă personal de Horthy Miklós.

Nicolae Ceaușescu împreună cu Iosif Uglar s-au întreținut cu locuitorii din Lucăceni, pe stradă în mijlocul localității. Iosif Uglar l-a prezentat pe Nicolae Ceaușescu. Aproape toată populația prezentă cu drapelul, l-a primit cu aplauze și urale. Fac o destăinuire sinceră care m-a marcat pe viață. Toți cei prezenți, bărbați, femei, tineri și copii, au plâns tot timpul. În această atmosferă, un țăran Onuc, unul din întemeietorii localității din anul 1925, s-a adresat lui Nicolae Ceaușescu: "Domnule Ceaușescu, nu știți dumneavoastră cum am fost bătuți și ucși de unguri, pentru simplul motiv că ne-am născut români?" La auzul acestor vorbe, Nicolae Ceaușescu le-a răspuns răspicat: "... v-au bătut, umilit și chinat, dar nu vă vor mai bate niciodată". Apoi i-a spus lui Iosif Uglar să ajute această comunitate, să termine investițiile începute la școală, căminul cultural și la biserica nouă, ridicată în locul celei demolate de regimul horthyst. Nicolae Ceaușescu a plecat spre Urziceni, iar eu m-am întors la Carei. Eram îngrijorat de ce se va întâmpla cu mine în urma discuțiilor avute între Nicolae Ceaușescu și cu locuitorii din Lucăceni. Cum stăteam în curte, la un moment dat, Elena Ceaușescu s-a apropiat de mine. Tovarășa avea o ținută foarte modestă. M-a întrebat: "De ce ești supărat, tinere?"

Am fost surprins de cuvintele rostite de domnia sa, mai ales că am prezentat istoricul localității, insistând asupra demeritului de Lucăceni, după numele marelui patriot și luptător unionist Vasile Lucaciu. Elena Ceaușescu m-a ascultat cu mare atenție și mi-a spus: "Să nu fii supărat, pentru că soțul meu cunoaște foarte bine ce s-a întâmplat în Transilvania, în urma Diktatului de la Viena din 30 august 1940. Dar, ca să nu fii supărat, am să-i spun eu că ai procedat bine".

Vizitarea comunei Urziceni s-a încheiat în jurul orei 15. În fața Comitetului Raional de partid Carei, s-au adunat peste 4000 de oameni. Nicolae Ceaușescu și-a exprimat mulțumirea pentru vizita la Carei și în localitățile învecinate și a insistat pentru unitatea tuturor locuitorilor, indiferent de naționalitate, pentru a face din România o țară prosperă, care să asigure un nivel înalt de viață pentru fiecare cetățean. Nicolae Ceaușescu a precizat că a venit la Carei, datorită faptului că aici la 25 Octombrie 1944 a fost eliberată ultima brazdă de pământ românesc de sub dominația horthysto-hitleristă, de către glorioasa armată română. Statuia Ostașului Român din Carei, opera marelui artist Vida Géza, s-a ridicat pentru cinstirea și amintirea pe vecie a eroilor Armatei Române, care au luptat vitejește, pentru ca Poporul Român să fie liber și independent, alături de toate popoarele lumii.

Nicolae Ceaușescu a vizitat Satu Mare în 16 mai 1970. După ce a văzut dezastrul produs de inundații, a luat legătura cu toți miniștrii, ordonându-le să vină la Satu Mare să participe la refacerea tuturor pagubelor din industrie și agricultură

Fișă personală

- Din decembrie 1954, am fost profesor suplinitor la Liceul din Negrești-Oaș. Dintre colegii noștri din acele timpuri, au rămas în viață, subsemnatul și prof. Nicolae Codreanu, președintele Veteranilor de Război din județul Satu Mare.
- În luna octombrie 1956, am fost încorporat în armată la Grupul Regional de Pompieri Timișoara, la serviciul cadre și personal, avându-l ca șef pe căpitanul Ioan Pădureanu.
- În anul 1959, am fost primit în rândurile candidaților de partid, în timpul cât îmi satisfăceam serviciul militar, cu stagiul de 2 ani.
- Pe acele timpuri, pentru militarii cu merite deosebite, comandanții eliberau un document, prin care recomandau în ce loc ar putea profesa. Eu fiind deja candidat de partid, am fost repartizat la Comitetul Regional U.T.M. Baia Mare.
- De la 1 ianuarie 1960, Comitetul Regional U.T.M. m-a repartizat la Comitetul Raional U.T.M. Carei, în funcția de instructor raional.
- Din 20 decembrie 1960, am fost promovat ca instructor regional U.T.M., iar din martie 1963 am fost ales prim-secretar al Comitetului Raional U.T.M. Carei.
- Din 1963 și până în vara anului 1965, am fost ales ca secretar al Comitetului Raional P.M.R., funcție pe care am îndeplinit-o până în 1968, când s-au desființat regiunile și raioanele. Când s-au reînființat județele, am fost numit Șef de Cabinet la prim-secretarul Iosif Uglar, președintele Consiliului Popular Județean Satu Mare.
- Funcția de Șef de Cabinet am deținut-o până în anul

1972, iar din 1972 și până în anul 1973, am îndeplinit funcția de prim-secretar al Comitetului Județean U.T.C. Satu Mare.

- Din 1973 și până în anul 1979, am îndeplinit funcția de prim-secretar și primar al municipiului Carei.
- Din toamna anului 1979, am îndeplinit funcția de Șef al Catedrei de Istorie la Cabinetul Județean de Partid, la Universitatea Politică și de conducere, până în 1986.
- Din primăvara anului 1987 și până în decembrie 1989, am fost Secretar al Comitetului Județean de Partid și vicepreședinte al Consiliului Popular Județean.
- Din ianuarie 1990, am activat ca profesor la școala din comuna Apa până în 1992, când domnul Andrei Marga mi-a aprobat dosarul să devin profesor la Universitatea Babeș-Bolyai, secția Administrației de Stat din municipiul Satu Mare.
- Din anul 1993 și până în anul 2000, am fost profesor la Academia Comercială Satu Mare, când m-am pensionat.
- Din 1973 și până în 1989, am predat Istoria României, câte 6 ore pe săptămână, ceea ce a însemnat să fiu recunoscut cu vechime de peste 25 de ani în învățământ.
- În anul 1980, am susținut teza de doctorat la București, deținând titlul științific de Doctor în Istorie. În același an, a obținut și titlul de Doctor în Economie domnul Ioan Ienciu.
- Din anul 2000, sunt președintele Asociației Județene Satu Mare, a românilor refugiați, expulzați și deportați în urma Diktatului de la Viena din 30 August 1940, vicepreședinte al Federației Naționale a Românilor persecutați etnic "Pro Memoria" cu sediul în Cluj-Napoca și prim-vicepreședinte al Asociației Holocaustului din Nord-Vestul României 1940-1945.

Între orele 16 și 18, s-a servit masa într-o cameră de la casa de oaspeți, la care au participat membrii biroului Comitetului Raional de Partid. După masă, în curte s-au realizat mai multe fotografii cu Nicolae și Elena Ceaușescu și cei invitați la masă, ocazie cu care ne-am prezentat fiecare dintre noi. La orele 19, cuplul Ceaușescu împreună cu Iosif Uglar au plecat la sediul Comitetului Regional de Partid Baia Mare. Insist pentru a rămâne o sinceră mărturisire pentru istorie, că atât Nicolae, cât și Elena Ceaușescu, au fost de o modestie ieșită din comun, ei ne-au cucerit pe fiecare dintre noi.

A doua întâlnire directă am avut-o în anul 1970, ca urmare a inundațiilor catastrofale provocate de ieșirea din matcă a râurilor Someș, Crasna și Tur. Eu eram șeful de cabinet al lui Iosif Uglar. Pot spune că pentru o zi, Nicolae Ceaușescu a fost sătmărean. După ce a văzut marea dezastru produs de inundații, a

luat legătura cu toți miniștrii, ordonându-le să vină la Satu Mare, ca să participe la refacerea tuturor pagubelor din industrie și agricultură. Nicolae Ceaușescu a insistat ca pentru fiecare familie sinistrată să se asigure hrană, îmbrăcăminte, medicamente, cazare și 20000 de lei pentru pierderea bunurilor din locuințele inundate și dărâmate. Tot atunci s-a stabilit și un amplu program de construcții de locuințe în localitățile inundate, precum și construirea de apartamente în municipiul Satu Mare. Inundațiile au avut loc în luna mai 1970 și până în luna noiembrie pentru toți sinistrații au fost asigurate spații de locuit. A fost o solidaritate exemplară de la ministere și de la întreprinderile de construcții din alte județe și din județul Satu Mare, pentru asigurarea condițiilor umane de trăit celor aflați în nevoi.

În anul 1965, am fost invitat la Congresul al IV-lea al P.M.R., când Nicolae Ceaușescu a fost ales Prim-Secretar al

Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Eu și alți participanți la Congres am fost invitați în calitate de reprezentanți ai candidaților de partid.

Trebuie să fac câteva precizări. În primul rând, am afirmat că am participat la Congresul al IV-lea al P.M.R. În al doilea rând, în prima zi a Congresului s-a adoptat o hotărâre prin care s-a schimbat numele Partidului Muncitoresc Român în Partidul Comunist Român. În al treilea rând, în hotărârea de schimbare a denumirii partidului, se considera drept moștenitor al mișcării muncitorești din România din 1893 când s-a constituit Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România. În al patrulea rând, Congresul a hotărât eliminarea candidaților pentru a fi membru de partid, care erau stabilite: de șase luni, de un an, de un an și jumătate și de doi ani. (Continuare în numărul următor)

Prof. Dr. Ioan Corneanu

Nu mai sunt la modă naționalismele? N-ar fi exclus ca ele să-și dea ultimul puseu, sau cel puțin ultimul din acest început de secol și mileniu.

Dar, între exacerbare și contestare, naționalismele actuale zguduie deocamdată viața Europei și a lumii. Vrem sau nu vrem, ele sunt creatoare de istorie.

LITERATURĂ

Naționalismul, promovată prin cele mai importante cărți românești

Dintre marile ansamble care compun ființa istorică a poporului român, limba este desigur cel mai interesant sub raportul analizei axiologice.

Limba latină s-a impus atât de repede și de ușor grație conținutului cultural pe care îl purta și ca limbă ce sintetiza la acea dată esența întregii antichități.

Actul de naștere al națiunii române moderne, din prima jumătate a secolului al XIX-lea, are ca apelativ cardinal problema limbii române și a rolului ei hotărâtor.

Apariția cărții este în istoria noastră un mesager timpuriu al structurării națiunii în sensul modern al acestui termen. Fără cărțile coresienice și *Palia de la Orăștie* ar fi de neînțeles fenomenul renașterii din secolul al XVII-lea. Succesul *Cazaniei* ține de caracterul ei puternic prozeli, ușor de manevrat la nivelul opțiunii minimale a țărânului religios.

Operele Școlii Ardelene contribuie la finisarea specificului națiunii române în ultimele decenii înaintea proclamării ei plene în 1848.

Unirea românilor cu Roma de la 1700 a fost instituționalizată în structura Vaticanului la 1721, prin bula *Rationi congruit*, operă a doi Papi: **Clemente XI** și **Inocențiu XIII**. Alegerea celui de al doilea ierarh unit ardelean, **Ioan Giurgiu Patachi**, a fost acceptat cu mare dificultate de români și sabotat la instalare de catolicii unguri din Ardeal. *Rationi congruit* este fundamentul juridic primar al Episcopiei greco-catolice de Făgăraș, ulterior Arhiepiscopia și Mitropolia Greco-Catolică de Alba Iulia și Făgăraș.

Un punct de cotitură în cariera lui **Inocențiu Micu-Klein** l-a constituit editarea la noi în țară a manuscrisului de poezie latină, pe care l-a alcătuit în anii exilului de la Roma, copiind aproape integral o creștomatie din 1583 a literatului italian **Octavianus Fioravanti Mirandola**.

Biblioteca lui **Inocențiu Micu-Klein** este cea mai veche bibliotecă a unui român, după aceea a stolnicului **Constantin Cantacuzino** și se încadrează perfect în familia bibliotecilor umaniste ale vremii.

Două discipline creștine n-au putut fi niciodată despărțite prin schisma dintre Orient și Occident: patrologia și știința canoanelor bisericesti. **Micu-Klein** a fost primul episcop al Făgărașului, care a avut răgazul și mijloacele de a organiza viața internă a diecezei, atât administrativ, cât și metodologic.

Efectul Școlii Ardelene

Prin Școala Ardeleană a avut loc ieșirea românilor ardeleni din Asia culturală și atașarea la Europa. Cea mai notabilă caracteristică aparte a luminismului românesc este puternica sa vocație creștină, cu întezărirea ideii democratice. Marea **Inocențiu** avea vocația păstorului genial și a politicianului înscut.

Cea dintâi carte religioasă în limba română apare la Blaj: *Floarea adevărului* (1750).

Școala Ardeleană este opera preoților și dascălilor, fie că vorbim de sfera Blajului, fie de cea a Sibiului, Banatului,

Inocențiu Micu-Klein avea vocația păstorului și politicianului înscut

Oradei. **Samuil Micu**, **Gheorghe Șincai** și **Petru Maior** au fost clerici, călugări, dascăli vestiți ai vremii lor. O operă foarte importantă este *Biblia de la Blaj* (1795), scrisă de **Samuil Micu**.

Gheorghe Șincai este marele laic al constelației corifeilor. Împreună cu **Samuil Micu**, editează în 1780, *Elementa lingvae Daco-Romanae sive Valachicae*.

Petru Maior este vârful de lance al Școlii Ardelene, a grăbit procesul de mixare a eforturilor culturale greco-catolice și ortodoxe în una și aceeași mișcare. Este izvorul naționalismului românesc și al ideilor Revoluției de la 1848. Democrația românească s-a creat în Ardeal și s-a răspândit din Ardeal, devenind bun istoric în această formă niciodată despărțită de idealul creștin.

Elegia lui **Gheorghe Șincai** este o retrospectivă a propriei existențe, o autoelegie, nu din îndemnul de a se lăuda, ci de a justifica sensul unei vieți ajunse la apogeul vârstei în condiții de exil și sărăcie. **Șincai** a mai făcut și alte încercări reușite pe tărâmul poeziei.

După judecata lui **Nicolae Iorga**, **Petru Maior** a fost etalonul și nominalizatorul epocii sale, este un precursor al specificului național. Discursul luminist al lui **Petru Maior** este capul de unghi al concepției Școlii Ardelene.

Asemeni lui **Șincai**, **Petru Maior** s-a întors cu un dublu doctorat în teologie și filosofie de la Roma. În realitate ei aduceau, după expresia lui **Papiu Ilarian**, imaginea strămoșescului leagăn al românilor, atestatul de care aveau cu adevărat nevoie românii. **Petru Maior** ajunge protopop al Gurghiuului, unde îl luminează pe români. Corespundează cu **Ion Budai-Deleanu**, un alt coautor al *Supplexului*. **Maior** este autorul viitoare *Istoriei a bisericii românilor*. **Petru Maior** acreditează celebra-i teorie a identității dintre limba română și latina vulgară.

Istoria pentru începutul românilor în Dachia a lui **Petru Maior** și-a pus pecetea pe întreaga generație a anului 1848. Prin *Lexiconul de la Buda*, spiritul lui **Petru Maior** a răzbătut filologia clasică românească, influențându-o adânc.

Discursul de la Blaj al lui **Simion Bărnuțiu** creează practic naționalismul românesc. Rațiunea politică imediată a *Discursului de la Blaj* a fost evitarea unirii politice a Ardealului cu Ungaria.

Petru Maior, vârful de lance al Școlii Ardelene

El spune: "Fără naționalitate nu e libertate și nici lumină nicăieri". La Adunarea de la Blaj din 3/15 mai 1848, națiunea română din Ardeal și-a proclamat independența, sub îndemnul discursului **Bărnuțian**.

Naționalismul a iradiat de la **Bărnuțiu** pe două căi, prin două familii de discipoli. Prima familie aș numi-o școala lui **Alexandru Papiu Ilarian**, pragmatică și dură, preocupată de căile atragerii Ardealului în granițele României. A doua este Frațiunea liberă și independentă de la Iași, formată din cei mai fideli admiratori ai lui **Bărnuțiu**, combătută de **Titu Maiorescu** în studiul *Contra școlii Bărnuțiu*. Mai aproape de filosofie decât de politică, acești discipoli au teoretizat pe urmele maestrului ideea măreției naționale românești, între granițele firești, care corespund regatului lui Burebista.

Discursul de la Blaj este un text viu și astăzi. Îl pot deschide cu folos toți cei interesați de destinul exemplar al Ardealului, fie ei români sau unguri. Profetul de la Blaj poate oferi răspunsuri surprinzătoare și pentru unii și pentru alții.

Ideile politice, sociale și culturale ale lui **Alexandru Papiu Ilarian** se regăsesc în albia liberalismului de inspirație franco-germană, unde descoperirile de fond ale Revoluției Franceze se întâlnesc cu rațiunile sistematizate de **Karl Rotteck** și școala sa. **Alexandru Papiu Ilarian** a aprofundat noțiunile de la 1848 în *Istoria românilor din Dacia Superioară* (1851-1852). **Alexandru Papiu Ilarian** este influențat de francmasoni celebri ca **Giuseppe Garibaldi**, **Nicolae Bălcescu** și **Ioan C. Brătianu**.

Deși activează în Principatele Unite ca istoriograf și jurist, **Papiu Ilarian** rămâne totuși ardelean și atașat problematicii eterne a Ardealului. El voia să convingă că liberalismul numai național poate fi. Ca ministru de justiție (1863) în guvernul **Kogălniceanu**, **Papiu Ilarian** a lansat legea privind secularizarea averilor mănăstirești. Nervii îi cedează și demisionează la 27 ianuarie 1864. Revine apoi ca procuror general la Curtea de Casație. Studiase dreptul la Cluj, Viena și Padova.

Alexandru Papiu Ilarian elaborează studiul despre responsabilitatea ministerială. Este răsturnat în noiembrie 1868, de către guvernul conservator al

Discursul lui Simion Bărnuțiu creează practic naționalismul românesc

lui **Dimitrie Ghica**. Va fi apărător al eroilor republicani de la Ploiești (1870): **Candiano Popescu** și maiorul **Comian**. **Cezar Bolliac** îl demască drept ... ungar, ce nu s-ar numi **Papiu**, ci **Papoyi**. Ca la noi, la mimeni! **Papiu** se dovedește dușman al capitalului străin în România, opțiune pe care și-o secondează de un antimonarhism care vine de la **Bărnuțiu**.

Importanța Memorandumului

Cuvântul "memorandum" este tocmai apelul la memorie, la aducere aminte. Acest mecanism mnemoistoric la românii ardeleni este proverbial, în forme ca: "Românul ține minte", "Românul iartă, dar nu uită".

Deși mare român, **George Bariț**, care a elaborat forma primară a documentului în 1882, era artizanul pasivismului politic. Prin *Memorandumul* de la 1892, românii resping dualismul și uniunea cu Ungaria, în esența lor. Au fost târâți în fața instanței 20 de lideri naționali, practic întreaga conducere a Partidului Național Român, în frunte cu **Ioan Rațiu**, **George Pop de Băsești** și **Vasile Lucaciu**. I-au apărat străluciți juriști români și ai naționalităților din Ungaria. Au fost osândiți la 31 de ani de temniță și uriașe cheltuieli de judecată. Cel mai grav a fost pedepsit **Vasile Lucaciu**, cu 5 ani de temniță. Au fost închiși la Vác și Szeged la 27 iulie 1894, dar grațiați de împărat peste un an, la presiunea opiniei publice europene și la insistențele diplomatice ale regelui **Carol I**. Din eșec aparent, a devenit o mare victorie românească.

În Europa actuală, sunt două tendințe aflate în raport dihotomic: resurrecția puternică a naționalismelor și năzuința unității Europei.

Naționalismul modern s-a născut odată cu amurgul luminismului și al imperiului limbii latine. Spiritual el se reclamă, de la substanța proaspătă a ideologiei lui **Johan Gottfried Herder**, ilustrată mai ales în faimoasa lucrare *Stimmen der Völker in Liedern* (1778-1779). Politic însă, naționalismul modern este creația Revoluției Franceze. Naționalismele i-au creat pe **Napoleon**, **Kossuth Lajos**, **Bismarck** și **Giuseppe Garibaldi**.

Simion Bărnuțiu afirma că "libertatea cea adevărată nu poate fi decât

Papiu Ilarian a lansat legea privind secularizarea averilor mănăstirești

națională".

Națiunea română s-a născut din limba română

Națiunea engleză s-a născut din starea și conștiința insulară. Marea este tiparul acestei națiuni. Cea franceză s-a născut din coeziunea medievală în jurul regalității. Italienii și-au conștientizat istoria pe monumentele abundente ale Imperiului Roman: o națiune testată. Națiunea ungară s-a născut din cultul aristocrației proprii, care de fapt s-a substituit națiunii. Națiunea română s-a născut din limba română.

Acolo unde nu există un dușman natural, nu este naționalism. Foarte europeană Junime cultiva sau sprijinea cel mai vitriolant naționalism. Naționalismul antiunguresc al ardelenilor a jucat un rol crucial în făurirea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

În ședința din 10 aprilie 1907 a Parlamentului de la Budapesta, deputatul român **Alexandru Vaida-Voievod** a rostit următoarea poezie:

"De la-nceput ați fost un neam nemernic, Nu știți chiar nici de unde-ați răsărit, Vedem atât: pentru această țară Voi diavoli furioși ați devenit. De zece veacuri blestemate-i sugeți Ca ploșnițele sângele din sân Și, neuitând nimic, răbdat-a multe, Căci ține totul minte-acest român."

După stupefacția și zarva de rigoare, totul s-a topit în nepăsarea grofescă a ungarilor, una din calitățile lor politice redutabile.

Nu mai sunt la modă naționalismele? N-ar fi exclus ca ele să-și dea ultimul puseu, sau cel puțin ultimul din acest început de secol și mileniu. Dar, între exacerbare și contestare, naționalismele actuale zguduie deocamdată viața Europei și a lumii. Vrem sau nu vrem, ele sunt creatoare de istorie.

Ing. Mircea Pîrlea, Biblioteca Județeană Satu Mare

Bibliografie:

Chindriș, Ioan - "Naționalismul modern", Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1996
Pîrlea, Mircea - "Caiet de recenzii, note, comentarii, volumul al XVIII-lea"

CĂLĂTORIE

"Am vrut să fiu eu singură cu mine, cu gândurile și trăirile mele, departe de lumea civilizată, departe de privirile piezișe ale celor din jur. În acele zile m-am întrebat de mai multe ori, oare acei oameni au de învățat de la noi, ori mai degrabă noi avem multe de învățat de la ei?"

Sătmăreanca Eva Czikai a avut curajul să înfrunte înălțimile din Himalaya

Eva Czikai nu a fost prima româncă care a urcat pe munții Himalaya, dar aproape sigur este prima sătmăreancă care a avut curajul să înfrunte înălțimile vârfului Isant Peak, un munte al masivului Himalaya. Practică scufundările, a explorat adâncurile mărilor și oceanelor, dar susține că cele 15 zile petrecute în munți, la temperaturi de -22 de grade și alte 4 zile în Kathmandu - capitala Nepalului, sunt cu siguranță călătoria care i-a schimbat modul de a gândi, de a trăi și de a-i privi pe cei din jur.

Acolo a înțeles cât de mici și neînsemnați suntem în calea naturii, acolo a învățat că fericirea n-are legătură cu conturile din bancă. A fost ca și o călătorie în timp, fără curent electric, telefon, hotel, mâncare gătită, baie, spălat pe cap, sau alte astfel de lucruri fără de care nu ne putem imagina traiul de zi cu zi.

Întâlnire cu alpinistul Torok Zsolt, care a deschis un nou traseu spre vârful Pumori

Ideea de a merge în Nepal i-a venit în urmă cu un an. Atunci și-a propus să atingă Vârful Isant Peak, "botezat" în 1951 de expediția lui Eric Sipton deoarece arată ca o insulă într-o mare de gheață. Drumul este tehnic, cu pasaje de gheață abrupte. "Acolo am înțeles cât de mici și neînsemnați suntem în calea naturii, am înțeles că ne putem bucura de frumusețile din jur doar atât cât ne permite natura. Într-o fracțiune de secundă am fi putut fi acoperiți de stâncile care ne înconjurau," povestește Eva Czikai.

Își amintește că în urmă cu un an și-a dorit să-și testeze limitele fizice și psihice, a vrut să simtă libertatea, iar o călătorie în munții Himalayei ar ajuta-o să experimenteze toate acestea. "Am vrut să fiu eu singură cu mine, cu gândurile și trăirile mele, departe de lumea civilizată, departe de privirile piezișe ale celor din jur. În acele zile m-am întrebat de mai multe ori oare acei oameni au de învățat de la noi, ori mai degrabă noi avem multe de învățat de la ei?" povestește Eva. A urmat o perioadă nu tocmai ușoară de pregătire fizică, de disciplină, de rigurozitate. "Să nu se înțeleagă că este imposibil, că vârsta este un impediment. Acum pot să afirm că în primul rând trebuie să-ți dorești asta, apoi ai nevoie de curaj și pregătire fizică. Să nu se înțeleagă că doar tinerii pot face trekking. Am întâlnit persoane de toate vârstele care urcau pe munte. Firește, fiecare își alegea traseul în funcție de starea psihică și pregătirea fizică, dar erau tot felul de oameni acolo. De la alpinisti profesioniști, până la oameni care n-aveau nimic în comun cu muntele. Sigur că pentru aceștia din urmă călătoria s-a finalizat foarte repede și în plus au plecat acasă cu amintiri neplăcute" continuă Eva relatarea.

Cu admirație, dar și cu mândrie în glas, Eva ne-a relatat că acolo l-a întâlnit pe alpinistul arădean Torok Zsolt, care exact în acea perioadă a încercat să deschidă un nou traseu spre vârful Pumori, iar după câteva zile a și reușit.

Aventura a început în Lukla, unul dintre cele mai periculoase aeroporturi din lume

Această drumeție de neuitat are trei

părți. Prima parte a călătoriei până la Everest Base Camp (5.364 m) a efectuat-o alături de alți aventurieri. A doua spre Isant Peak (6.189 m) a parcurs-o împreună cu șerpașul și un porter. Apoi au urmat 4 zile în capitala Nepalului, Kathmandu.

Prima parte a călătoriei a fost una destul de animată și spune că probabil a întâlnit toate neamurile de pe pământ. Oamenii din lumea întreagă își doresc să ajungă până la baza Everestului.

Aventura începe din Lukla, unul din cele mai periculoase aeroporturi din lume. Pista are doar 467 de metri. La finalul ei se află o prăpastie adâncă de 1 km, iar la celălalt capăt se află un versant (perete de munte). Singurele avioane care pot ateriza sunt de tip STOL. 10 piloți, cu avioane de 12 persoane pot ateriza și de-cola la Lukla. "Zborul ca și drumeția rămân o amintire de neuitat!", adaugă Eva. Aeroportul Lukla este situat la o altitu-

dine de 2.800 de metri. De aici începi cu o coborâre de 400 de metri, apoi o urcare spre Namche (3400m), Tengboche (4000m), Dingboche (4500 m), Lobuche (5000m) și Base Camp Everest (5.360 m). "Pentru mine a fost uimitor cum se schimbă vegetația, cu o viteză incredibilă. Mergi prin păduri, pe stânci, pe zăpadă și gheață. În cinci zile am ajuns pe stânci, apoi zăpadă", și-a continuat relatarea Eva. Cea mai mare așezare este Namche cu aproximativ 200 de locuitori, restul mult mai mici de 10-20 de case. În Lobuche am dormit în camere asemănătoare cu barăcile. Curent este doar de la panourile solare. Așadar dacă ai noroc să fi fost soare în ziua respectivă ai curent seara 2 ore în sala de mese. Aici se face foc o dată pe zi, o oră. Dacă nu este curent mănânci la lumânare. La prețuri mici îți poți cumpăra mâncare gătită. Este o mâncare simplă, dar benefică pentru organism. "Dimineața am mâncat ou fiert,

la prânz supă de usturoi, seara orez cu supă de linte + 4 litri de lichide din care 2 l ceai negru cu lapte de iac și 2 l de apă. Era meniul perfect. Carnea nu se consumă pentru că n-o poți digera. "Casele" în care am dormit nu ne-au ferit de frig. Era la fel de rece ca afară. În a treia zi mi-a înghețat apa din sticlă. A trebuit să o pun în sacul de dormit lângă mine" și-a continuat povestea Eva. Drumul este dificil, zilnic urci și cobori, pentru că așa este traseul. Trackingul durează zilnic 5-8 ore. "Pentru mine aclimatizarea a mers bine, au fost însă în grup persoane care au avut dureri de cap, vărsături. Au fost care au renunțat la 4.000 de metri altitudine. După 8 sau 9 zile am ajuns la Base Camp Everest. Aici, noaptea erau temperaturi de -15 grade, dar imaginea era superbă," povestește cu o sclipire în ochi Eva. Tabăra de bază este așezată pe o molenă, ceea ce înseamnă că se află într-o deplasare permanentă. "În dimineața ur-

mătoare ne-am trezit la 4 să urcăm vârful Kalapathar (5.500 m), să prindem răsăritul pentru a vedea Everestul cu vârful luminat de soare. A fost un traseu superb, m-am bucurat de schimbarea naturii, și a fost interesant să văd cât de simplu trăiesc oamenii aproape de natură", continuă interlocoitoarea noastră.

"M-am trezit că nu mai pot respira, pe sacul de dormit era un centimetru de gheață"

Apoi, a urmat partea a doua a călătoriei de neuitat. De la Base Camp însoțită doar de un șerpaș și un porter, Eva și-a continuat drumul, în timp ce grupul s-a întors la aeroportul Lukla și de acolo la Kathmandu. "Am luat-o pe un drum spre Base Camp Island Peak (6.189 m). Drumul dus - întors plus ascensiunea au durat 5 zile, 5 zile în care am mers prin munți fără să ne întâlnim cu cineva. Au fost zile în care am mers prin munți tăcând foarte mult. Ești doar tu cu tine, cu gândurile și trăirile tale. Ai timp să intri în profunzimea ființei tale. Au fost 5 zile de neuitat. Am trăit sentimentul de libertate, dar am conștientizat cât de mici și neînsemnați suntem în fața măreției naturii", continuă Eva.

Deși înconjurată de vârfuri ce aveau senzația că nu se mai termină, Eva susține că n-a fost cuprinsă de teamă, însă a conștientizat că sfârșitul expediției nu depinde de ea. "Ești un punct minuscul printre vârfuri semețe, într-un loc în care natura decide când se termină totul. Tabăra din Base Camp Island Peak este înconjurată de un perete stâncos, iar de cealaltă parte se află un munte acoperit cu zăpadă. În caz de cutremur sau avalanșă eram îngropați de vii. În timp ce noi ne aflam la baza altui vârf, 4 coreeni, alpinisti profesioniști au murit îngropați. Noaptea dormeam în cort la -18 grade. M-am trezit că de la respirație s-a format condens și astfel s-a creat un strat de 1 cm de gheață pe sacul de dormit. Eram ca într-un sarcofag înghețat. A fost momentul în care m-am speriat, nu știam de ce n-am aer. Atunci, mi-am pus prima dată întrebarea: oare ce caut eu aici, singură?! ... În sacul de dormit, lângă mine erau bocancii, eram îmbrăcată cu două straturi de haine, apa era în sac lângă mine. Am dormit îmbrăcată ca la pornire să nu fie hainele nici reci și nici ude. Noaptea la 2 ne-am trezit și am pornit spre vârf", și-a continuat povestea Eva.

Traseul spre Island Peak are 3 părți, una - urcare de la 4900-5500, a doua cățărare pe stânci, apoi a treia alpinism pe gheață până în vârf la 6.200 metri. "Obosela, frigul, alimentația și-au pus amprenta pe organismul meu, iar la 5.500 metri am început să-mi pierd echilibrul, să mă simt din ce în ce mai rău. Atunci împreună cu șerpașul am decis că drumul se oprește aici. Deocamdată! N-am vrut să riscăm. Deci, n-am reușit ascensiunea pe gheață, dar n-o simt ca pe o înfrângere, ca pe un eșec. Fără regrete am coborât și în aceeași zi am început drumul de întoarcere. Au fost 15 zile frumoase, pe care nu le voi uita", relatează Eva.

Apoi, sătmăreanca noastră a petrecut 4 zile în capitala Nepalului. "În cele 15 zile petrecute în munți am slăbit 5 kg și în plus eram și răcită. Am rămas 4 zile în Kathmandu, să mă refac și cu ajutorul unui ghid am vizitat capitala Nepalului. Aș putea să povestesc multe despre oamenii de acolo, despre locuri, dar mă opresc aici", și-a încheiat Eva povestea.

A consemnat Stela Cădar

Valea Vaserului - Când spui Mocănița de la Vișeu de Sus, spui ultima cale ferată forestieră cu abur nu doar din România, ci de la nivel mondial. În munții României stă bine pitită una dintre cele mai mari avuții din punct de vedere cultural, dar mai ales din punct de vedere tehnic. Astăzi, Valea Vaserului face parte din Parcul Natural Munții Maramuresului și se află sub protecție europeană încă din anul 2007.

TURISM

Cele mai frumoase destinații de toamnă din România

Chiar dacă, oficial, vara a luat sfârșit de ceva timp, toamna aceasta ne răsfășă în raze calde de soare și seri plăcute în mireme de struguri și frunze umede. Și pentru că toamna nu înseamnă numai căderea frunzelor sau așezarea fânului în căpițe, ea este în egală măsură potrivită pentru scurte escapade turistice în țară, cu atât mai mult cu cât prețurile verii scad odată cu venirea coloratului anotimp.

Dacă sunteți în căutarea celor mai frumoase destinații potrivite pentru toamnă din România, aveți de ales între munți, lacuri, sate pitorești, cascade sau locuri de poveste precum lacul Colibița sau Rezervația Naturală Cascada Putnei, unde puteți cutreiera pădurile și admira peisajele aproape ireale de frumoase.

“Mica Elveție” a României

Lacul Colibița - În inima munților vulcanici Călimani, la aproximativ o oră de mers cu mașina din Bistrița, descoperim în toată splendoarea sa lacul Colibița, una dintre cele mai spectaculoase oaze de liniște din inima Transilvaniei.

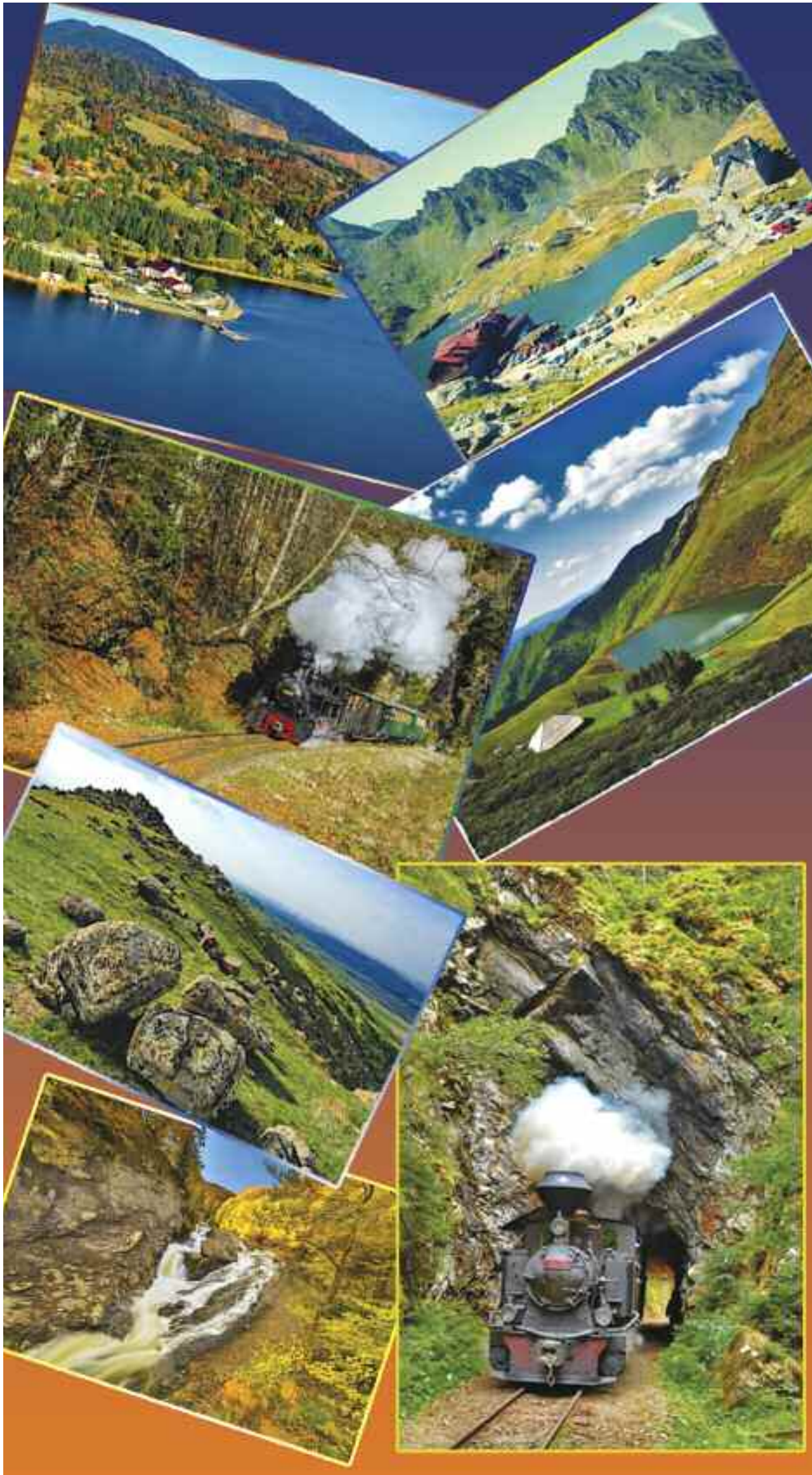
Băile Tușnad - În Cheile Oltului, la o altitudine de 650 m, la poalele munților acoperiți cu brazi se află Orașul Băile Tușnad. Localitatea situată în partea sudică a Depresiunii Ciucului, între munții Harghita și Boddoc, este cea mai mică stațiune balneară din țară, fiind cunoscută și astăzi drept “Mica Elveție” a României.

Monument al naturii din anul 1973

Rezervația Naturală Cascada Putnei - Cascada Putnei a fost declarată monument al naturii în anul 1973 și a fost inclusă în Parcul Natural Putna-Vrancea, care cuprinde alte cinci rezervații: “Groapa cu pini”, “Pădurea Lepșa-Zboina” și “Valea Tișitei”. Cascada Putna se află la câțiva kilometri de Lepșa, fiind situată în județul Vrancea, pe teritoriul administrativ al comunei Tulnici, în apropierea satului Lepșa, fiind, de fapt, o rezervație naturală în miniatură.

Lacul Vulturilor sau “lacul fără fund”, după cum mai este denumit, este situat în imediata apropiere a comunei Siriu, din județul Buzău, această locație fiind cunoscută în toată țara pentru peisajele sale extraordinare și pentru turiștii care se adună aici. Lacul poate fi considerat sinonim cu frumusețea, având în vedere că peisajele ce îl înconjoară sunt răpitoare. Sintagma de “lac fără fund” se datorează faptului că adâncimea lacului măsoară doar 2,5 metri.

Valea Vaserului - Când spui Mocănița de la Vișeu de Sus, spui ultima cale ferată forestieră cu abur nu doar din România, ci de la nivel mondial. În munții României stă bine pitită

una dintre cele mai mari avuții din punct de vedere cultural, dar mai ales din punct de vedere tehnic. Astăzi, Valea Vaserului face parte din Parcul Natural Munții Maramuresului și se află sub protecție europeană încă din anul 2007.

Peisaj spectaculos, unic în lume

Parcul Natural Vânători - Constituit ca parc natural în 1999, Parcul Natural Vânători Neamț are o suprafață de 30.818 hectare, din care mai bine de 26.300 hectare se întind pe fond forestier. Tot aici trăiesc animale care astăzi sunt pe cale de dispariție: ursul brun, zimbrul, cerbul carpatin, cerbul lopătar, căprioara sau mistrețul.

Grădina Zmeilor - Vizitatorii sunt atrași de frumusețea legendelor scornite de localnici, dar și de peisajul spectaculos, unic în lume. Una dintre cele mai frumoase și mai interesante rezervații naturale din Transilvania se află în apropierea satului Gălgăul Almașului, din județul Sălaj. Stâncile sculptate de vânt, ploii și zăpezi au devenit personaje fantastice în legendele localnicilor.

Jurilovca este un sătuc de o frumusețe sălbatică, populat în mare parte de lipoveni pescari, pregătiți oricând să facă un borș de pește savuros, cum numai în zona Dobrogei găsești. Ca să ajungeti aici, dacă veniți dinspre București, cel mai bine este să mergeți până la Constanța pe autostradă, apoi țineți drumul spre Tulcea încă 90 de kilometri. Jurilovca este la mare căutare toamna, când se pot observa mai bine păsările și sălbăticiunile din laguna Razim-Sinoe.

Un lac “ucigaș” în culori nemiintâlnite

Lacul Roșu sau “lacul ucigaș”, după cum mai este numit, este un lac în culori nemiintâlnite, cu oglinziri roșiatice. Lacul se află la baza muntelui Suhardul, munte care se oglindește la rândul său în apa din care ies cioturi de brad.

Lacul de acumulare Vida. În comuna bihoreană Dobrești se află un lac cu totul special, prin faptul că în mijlocul său se află un vârtej. Speciale sunt și culoarea apei și peștii din lacul Vida, dar și valea care pornește din lac și conduce turiștii printr-o liniștită pădure.

Parcul Național Munții Măcinului. Pe lângă faptul că Munții Măcinului sunt cele mai vechi formațiuni de acest gen din România, iubitorii de drumeții au la dispoziție un traseu tematic, un traseu pentru practicarea turismului ecvestru și trasee de ciclism. Orașul Măcin este principala poartă de intrare, iar comuna Greci este principala cale de acces către Parcul Național, prin poziționarea centrală, în partea de vest a acestuia.

TEATRU

Bombardamentele războiului distrug clădirea teatrului. Acum este distrusă și scena rotativă care fusese una dintre primele scene de acest gen din țară, construită mai devreme pe cheltuiala proprie a directorului sus menționat, Szabadkay József. Reabilitarea acestei scene s-a lăsat așteptată șapte decenii, fiind recondiționată doar cu ocazia lucrărilor de renovare finalizate în anul 2016.

Trupa Harag Gyorgy împlinește 65 de ani de existență

Arta teatrală profesionistă sătmăreană are un trecut de 228 de ani, însă mișcarea teatrală amatoare școlară are o istorie și mai îndelungată. Primul spectacol atestat documentar a avut loc în anul 1790, fiind interpretat de trupa ambulantă a lui Móríciz János.

În memoriile sale, Jenei György, primarul de atunci al orașului, consemnează despre eveniment: "În mijlocul multor neazuri, trupa lui Móríciz János a adus mare bucurie în viața orașului. Trupa număra trei membri având-o ca primadonă pe Lengyel Mária. Aceasta era prima trupă a orașului. A susținut spectacole pe data de 8 iunie, 10 iunie și 13 iunie. Din venitul încasat au achitat 3 forinți în bugetul orașului. Esze Tamás, jude adjunct, a consemnat într-un document oficial latin, că membrii trupei s-au purtat cuviincioși și au evoluat pe placul cetățenilor și locuitorilor..."

În deceniile următoare spectacolele teatrale profesioniste din oraș sunt susținute de diferite trupe ambulante sosite din Cluj, Debrețin și Budapesta, aceste spectacole fiind găzduite de Hambarul Jeney construit în 1799 pe amplasamentul actualului Tribunal Județean, Grădina Kotró, pe locul actualei Piețe de Alimente nr. 1, în Hanul La arborele verde, pe actualul loc al Casei Albe, respectiv la casa breslei cizmarilor.

Construirea primei clădiri a teatrului a fost consemnată în scrierile lui Petőfi

În anul 1847 evoluează la casa breslei meșteșugarilor trupa lui Sepsy Károly (născut la Satu Mare), care, mai târziu, devine o persoană marcantă a revoluției de la 1848 prin apelul adresat actorilor maghiari din întreaga țară în care îi cheamă pe aceștia la luptă.

În perioada evoluției lui Sepsy la Satu Mare, încep lucrările de ridicare a clădirii teatrului. Celebrul poet maghiar Petőfi Sándor, aflat atunci la Satu Mare, consemnează: "Dincoace de Peleş omul poate descoperi turnurile Sătmăruului aflate la drum

După război, pe perioada lucrărilor de renovare a clădirii teatrului, spectacolele sunt jucate în sala Cecil aflată în posesia bisericii romano-catolice

de o oră. Sătmăru este un oraș mândru pe malul Someșului, are o piață mare, o imensă catedrală episcopală, han, cazino, un teatru în lucru, două cofetării și doi poeți." În această clădire evoluaseră artiști de anvergura lui Jászai Mari, Arányi Dezső și E. Kovács Gyula. Până la demolarea din 1889, această clădire a teatrului a servit nobila cauză a Thaliei, printre directorii ei aflându-se însuși celebrul dramaturg și regizor de teatru, Szigligeti Ede. După demolarea clădirii, un teatru provizoriu a fost construit, pe cheltuieli proprii, de către Kohn și Grünfeld. Pe scena acestui teatru construit din lemn, și-a sărbătorit cea de-a cincizecea stagiune, una dintre cele mai apreciate actrițe ale epocii, iubita lui Petőfi Sándor, Prielle Kornélia (în urmă cu 50

de ani, a debutat în orașul nostru), dar a evoluat aici și Blaha Lujza, ambele actrițe ale Teatrului Național din Budapesta.

Clădirea actuală a teatrului, proiectată de Voyta Adolf și ridicată de Szikszay Lajos, a fost inaugurată pe 14 ianuarie 1892, decorația interioară din aur fiind realizată de pictorii Operei de Stat din Budapesta, Spannraft Lajos și Hirsch Gyula. Presa vremii consemnează despre deschiderea festivă: „În istoria orașului, ziua de 14 ianuarie 1892 va ocupa un loc aparte... Piața din fața teatrului, în ciuda vremii urâte, s-a umplut cu oameni cu mult înaintea începerii spectacolului (...) Publicul a intrat în holul teatrului, iar la ora șapte și jumătate și-au ocupat locurile... Cu zece minute înaintea începerii spectacolului cortina s-a

deschis, orchestra a început să intoneze Marșul lui Rákóczi, s-au aprins becurile candelabrelor amplificând astfel frumusețea interiorului. Mai târziu, se aude soneria electrică, muzica încetează și începe spectacolul cu Prologul lui Mátray Lajos."

La răscruce dintre secolele XIX și XX pe scena din Satu Mare a evoluat Teatrul din Budapesta

În noul teatru evoluează mai întâi trupa lui Kömley Gyula, apoi cea a lui Makó Lajos, iar cu începerea noului secol, artiștii Teatrului Național din Budapesta sunt tot mai des invitați (de pildă, în 1913, Jászai Mari interpretează la Satu Mare rolul Ma-

riei Stuart). În intervalul 1908-1914, sub conducerea lui Heves Béla, se dezvoltă un atelier teatral apreciat. După război, conducerea teatrului este preluată de Szabadkay József care, până la demisionarea sa din anul 1938, ocupă două mandate în fruntea teatrului (1922-1924, respectiv 1933-1938). Directorul Szabadkay József este considerat un adevărat martir al artei teatrale sătmărene. El luptă pentru cultura maghiară, însă după reanexarea orașului de Ungaria, este torturat, datorită originilor sale evreiești, de însăși oficialitățile maghiare. Celebrul director traversează orașul cu grupul de deportați până la gară, purtând fracul său alb de teatru. El nu le oferă călăilor săi șansa de a-l ucide: La Cașovia trupul său neînsuflit este aruncat din trenul ce se îndreaptă spre Auschwitz, încă înainte de a fi preluat de soldații SS. Nu se cunoaște locul unde este înmormântat.

Între cele două directorate ale lui Szabadkay József, în fruntea trupei se află Szendrei Mihály care invită adesea la Satu Mare artiști celebri din Cluj.

Bombardamentele războiului distrug clădirea teatrului. Acum este distrusă și scena rotativă care fusese una dintre primele scene de acest gen din țară, construită mai devreme pe cheltuiala proprie a directorului sus menționat, Szabadkay József. Reabilitarea acestei scene s-a lăsat așteptată șapte decenii, fiind recondiționată doar cu ocazia lucrărilor de renovare finalizate în anul 2016.

După război, pe perioada lucrărilor de renovare a clădirii teatrului, spectacolele sunt jucate în sala Cecil aflată în posesia bisericii romano-catolice. Directorul de atunci al teatrului, Jakabffy Dezső, fost discipol al lui Max Reinhardt, întemeiază la Satu Mare un atelier teatral de înaltă calitate.

În 1948 autoritățile desființează teatrul sătmărean care, după ce îndurase multe greutăți și supraviețuise celor două răboaie mondiale și perioadei fascismului, pare să fie înfrânt, acum, de dictatura comunistă.

O trupă maghiară fondată la Baia Mare în anul 1953 aduce un nou impuls și speranță vieții teatrale sătmărene. Până în 1956, când își mută definitiv sediul la Satu Mare, această trupă evoluează regulat pe scena orașului nostru.

Actorii Teatrului din Constanța se revoltă contra conducerii

Mai mulți actori ai Teatrului de Stat Constanța i-au adresat o scrisoare deschisă președintelui Consiliului Județean Constanța, Marius Horia Țuțuiianu, în care atrag atenția asupra managementului defectuos, acuzând-o pe directoarea Dana Dumitrescu de mai multe aspecte, printre care faptul că distribuțiile spectacolelor sunt hotărâte pe baza simpatilor sau antipatiilor, că au fost producții cu bugete mari care s-ar fi jucat doar de câteva ori și că tolerează indisciplina.

Conducerea Consiliului Județean Constanța spune că săptămâna viitoare va avea o discuție cu toate părțile implicate, inclusiv cu Dana Dumitrescu. De asemenea, va fi trimisă la Teatrul de Stat o echipă a corpului de control.

Actorii acuză că sunt alese în repertoriu în mod special spectacole în care Dana Dumitrescu are rolul principal,

Directoarea Dana Dumitrescu este acuzată de mai multe nereguli

acest lucru întâmplându-se în 10 din 24 de spectacole. De asemenea, actorii mai susțin că distribuțiile spectacolelor sunt

hotărâte în mod abuziv pe baza simpatilor sau antipatiilor.

"Distribuțiile spectacolelor sunt ho-

tărâte în mod abuziv și discreționar chiar de directoare, pe baza simpatilor sau antipatiilor. Nu se prezintă propunerile de spectacole Consiliului Artistic, alegerea repertoriului de spectacole fiind făcută exclusiv și subiectiv de directoarea Dana Dumitrescu, conform intereselor proprii. De aici, prezența în repertoriu a unor producții slabe din punct de vedere calitativ", se arată în scrisoarea deschisă. Se precizează că au fost realizate multe producții ample, cu bugete mari, care s-au jucat doar de câteva ori, din cauza managementului defectuos sau din motive personale ale directoarei și din acest motiv ar fi fost afectat bugetul teatrului.

Alte acuzații aduse directoarei sunt legate de faptul că a acordat în mod frecvent învoiri, altele decât cele legale, la finalul stagiunii precedente două săptămâni nu au mai avut loc reprezentanții din lipsa personalului artistic și că stagiunea teatrului este mai scurtă decât în alte părți, aproape nouă luni pe an față de zece în mod normal.

Actorii nemulțumiți au mai precizat

că nu se întocmesc procese verbale la ședințele Consiliului Artistic și nici la ședințele Consiliului de Administrație, că nu se supun la vot hotărârile Consiliului de Administrație și că în acest an Teatrul de Stat Constanța a funcționat fără Regulament de Ordine Interioară și fără aducerea la cunoștință a Contractului Colectiv de Muncă. În scrisoarea deschisă se menționează că la Teatrul de Stat Constanța numeroase contracte sunt semnate antedat, dar după desfășurarea activității.

Actorii care semnează scrisoarea respectivă o mai acuză pe Dana Dumitrescu de faptul că tolerează indisciplina, că folosește șoferul și mașina instituției în interes personal și că nu a însoțit trupa teatrului la deplasările la festivalurile din România.

"Rămânem devotați scenei teatrale din Constanța, căreia mulți dintre noi i-am încredințat clipele cele mai frumoase ale vieții noastre, și sperăm că veți analiza cu obiectivitate cele prezentate în această scrisoare deschisă", se mai arată în finalul documentului trimis președintelui Consiliului Județean Constanța.

Scenaristă de film și profesoară la academiile de teatru din Chișinău, Mariana Starciuc scrie cu forță, cu empatie, cu suflu poetic, despre un război uitat și absurd: conflictul din Transnistria de după declararea independenței Republicii Moldova, în 1992. E o piesă care, la cum se prezintă acum contextul politic în țara autoarei, e greu de crezut că se va vedea curând acolo. A fost nevoie de o călătorie "în celălalt capăt al spațiului românesc".

CULTURĂ

"Tără(z)boi", sau jocul vieții și al morții într-o țară a nimănui

Directorul artistic al secției române a Teatrului de Nord, regizorul Ovidiu Caița, și-a rezervat onoarea de a regiza textul care avea să fie declarat câștigător de către juriul concursului Focus Drama Ro. Și a avut norocul să dea peste un text care, decolând mult dincolo de tema destul de vagă anunțată în concurs, se înalță în zona marilor meditații despre război și pace. O temă străveche, însă mereu relevantă.

Scenaristă de film și profesoară la academiile de teatru din Chișinău, Mariana Starciuc scrie cu forță, cu empatie, cu suflu poetic, despre un război uitat și absurd: conflictul din Transnistria de după declararea independenței Republicii Moldova, în 1992. E o piesă care, la cum se prezintă acum contextul politic în țara autoarei, e greu de crezut că se va vedea curând acolo. A fost nevoie de o călătorie "în celălalt capăt al spațiului românesc" (după cum se exprimă chiar Mariana) pentru ca piesa să devină spectacol.

Când în norod se umflă rânza

Așadar, Uniunea Sovietică tocmai s-a destrămat. Căutându-și identitatea, moldovenii își proclamă independența și trec la grația latină, recunoscând că limba lor e, în fond și la urma urmei, cea română, cu răsmele de rigoare cu tot. La malul Nistrului, familia unui pădurar care răspunde și de o zonă de dincolo de râu intră în frenezia război-

Mai ales în prima sa parte, spectacolul explorează cu atenție felul în care colectivitatea se transformă într-un monstru

nică atunci când lucrurile se precipită între etnicii români și cei ruși. Masa de săteni, destul de amorfă și indolentă, devine, încet-încet, un monstru cu colții tot mai tăioși, în timp ce dincolo sosesc mercenari momiți dintre condamnații de drept comun, carne de tun în războiul Kremlinului pentru influență în zonă.

Tărăboiul ăsta cu arme și cu moarte scoate oamenii din mecanica socială și arată ce poate fiecare, demonstrează că ăia răi pot fi buni și ăia buni pot fi răi, explorează ciocnirile egoismelor per-

sonale și colective, umanismul și dezumanizarea, felul în care, vorba unui cântec din acele vremuri, lupta se duce de fapt în capul fiecăruia (vă mai amintiți "Zombie"?). Autoarea dribleză la milimetru ispita alunecării în melodramă (relația dintre Ana, tână moldoveancă, și Stioapa, rusul bun la inimă, rămâne într-un final doar în parametrii simplei omenii) și cea a hiperdramatizării morții. Rezultă un text foarte bine calibrat, cu planuri largi ale mișcărilor istoriei și planuri strânse pe soarta indivizilor. Cam ca în Tolstoi,

am zice noi, căci moldovenii n-au de ce să se dezică de marea cultură rusă, cu toate greutățile trăite sau resimțite.

Un spectacol bine gradat

Mărturisim că am găsit obositoare prima jumătate de oră a spectacolului, plină cum este de momente de mișcare sincronă puse parcă prea deliberat în scenă de regizor și coordonate de experta trupei în materie, Roxana Fănaț. Dar pe măsură ce timpul trecea și spec-

tacolul dospea în fața ochilor publicului, sensul acestor automatisme s-a deslușit. Spectacolul merge încet, dar sigur, de la mecanismul colectiv, de turmă, la vârful individual de moment culminant al conflictului și, în cele din urmă, la destrămarea totală a impecabilei mașinării care părea să fie obștea sătească la început. Când traficul de bunuri și oameni devine normă, cum ni se spune că e în Transnistria până în ziua de azi, fiecare se descurcă pe cât îl duce capul. Fără să uite: e imposibil să uiți așa un cataclism.

Decorul auster, dominat de o pantă în vârful căruia se suie mereu personajul dominant al stării de spirit a momentului, amenajat de Anda Popa, lasă loc actorilor să se dezlanțue. Reținem frumoasa prestație a lui Cătălin Mareș în rolul proscrisului rus, etalând un tip masculin aproape ideal, cu sentimentele și rațiunea în echilibru, conștient și gata să facă mereu ce trebuie. Alexandra Odoroagă compune frumos figura unei mame mereu îngrijorată, iar Crina Andriucă evocă dureroasa ieșire a fetei din anii naivității. Romul Moruțan este impunător ca lider al comunității sale, dezarmat însă de sfada femeilor, iar Adriana Vaida ne duce în arhetipul femeii bocitoare din vechime. Andrei Gijulete debutează cu o scenă intensă, care promite mult pentru viitor. Evoluează bine și Raluca Mara, Roxana Fănaț, Ciprian Vultur, Ioana Cheregi, Anca Dogaru, Stelian Roșian.

E un spectacol de văzut și meditat. Parcă acestui text, eventual lărgit, i-ar sta bine în haină cinematografică, dacă s-ar găsi (unde?) finanțarea convenită.

"Bohemian Rhapsody" - un film necesar, dar nu suficient

Ne apropiem de trei decenii de când Farroukh Bulsara, alias Freddie Mercury, lipsește de pe Pământ. E o distanță temporală apreciabilă. Iar lungă așteptare a fanilor Queen pentru un film care să onoreze viața acestui geniu al muzicii veacului trecut a luat sfârșit acum două săptămâni, când a fost lansat în cinematografe "Bohemian Rhapsody".

Succesul de public a fost și încă este foarte mare. Criticii i-au dat însă calificative mediocre. Ambele categorii au dreptatea lor. Ca film-document despre istoria minunatei trupei britanice, acesta stă bine în picioare. Ca biografie a lui Freddie, putea oferi mult mai mult. Ca producție cinematografică în sine, are locuri în care scârțâie grav sau se cantonează în clișee.

În primul rând, implicarea directă a lui Brian May și Roger Taylor în revizuirea scenariului a redus mult din impactul și provocările pe care filmul și le propunea inițial. E de înțeles ca membrii Queen rămași în activitate să își dorească un control asupra imaginii trupei lor. Castingul a fost făcut cu mare grijă, cei patru muzicieni găsindu-și actori pe măsură cel puțin din punct de vedere vizual. Unele momente au un plus de autenticitate, altele sunt pură

Trupa Queen, recreată pentru marele ecran de patru actori aleși pe sprânceană într-un film de mare succes la public

fantezie pioasă. Contribuția lui Mary Austin, singura femeie de care Freddie Mercury a fost sincer îndrăgostit, a făcut ca personajul din film să piardă din realism și să devină încă o icoană a hagiografiei Queen. Desigur, partea muzicală a filmului este impecabilă și nu ne așteptăm la altceva. Fanii vechi pot să se bucure de regăsirea unor cântece care le-au marcat existența, iar

Queen poate câștiga un public nou din generația tânără, care descoperă prin acest film o muzică cu totul altfel decât cea actuală, prea des lăsată pradă clișeeilor și ritmurilor prefabricate. Ca instrument promoțional filmul e un mare succes pe toate planurile. Era nevoie de acest monument cinematografic. Dar superficialitatea lui devine uneori de-a dreptul dureroasă. E drept că nu

prea poți face un film curajos, speculativ, când cei mai mulți dintre cei portretizați sunt încă în viață. Nu e de mirare că regizorul Bryan Singer practic a abandonat proiectul spre final.

Acestea fiind spuse, există multe lucruri admirabile. Primul ar fi prestația excepțională a lui Rami Malek în rolul lui Freddie. Munca de documentare și însușire a personalității ma-

relii artist a fost dusă până la microdetalii, iar vulnerabilitatea omului care-și reneagă rădăcinile spre a-și găsi expresia autentică răzbate din aproape fiecare scenă. Avem apoi formidabila operă de reconstituire a concertului Queen din cadrul evenimentului Live Aid 1985, încât mulți spectatori s-au întrebat dacă nu cumva s-au introdus și cadre din filmarea de atunci (da, s-au introdus, dar apar doar fugitiv, pe monitoarele replicii stadionului Wembley). Cei doi iubiți ai lui Freddie, Paul și Jim, sunt jucați impecabil și puși într-o fericită antiteză. Restricțiile puse scenariului forțează filmul la sugestii foarte fine ale unor aspecte tulburătoare din viața starului Queen, în special tensiunile cu colegii de trupă și tristețea recurentă, nevoia cronică de companie, în fond nevoia unor figuri parentale. Emoționează profund scena în care un alt bolnav de SIDA îl recunoaște pe Freddie pe un culoar de spital. Scena din biroul unui nefericit producător este o mică bijuterie, la fel ca episodul înregistrării cântecului ce dă titlul filmului. O rapsodie a unei vieți boeme, nu în sensul monden, cât mai curând în sensul veșnicului vagabond prin propriul suflet. Să nu uităm: Freddie a avut rădăcini și trăsături indiene.

Așteptăm un film mai profund despre el. Poate vor mai trece 30 de ani.

Vasile A.

EDUCAȚIE

Vremea a fost de partea copiilor și a cadrelor didactice. Cei mici alături de educatoarele care le îndrumă pașii au reușit să îmbrace curtea grădiniței în strai festiv. De sărbătoare, copiii s-au simțit foarte bine muncind cu drag în atelierul de învățare, și ele desigur cu specific tradițional. În atelierul micilor bucătari s-au preparat bucate de la noi, mămăliguță cu brânză și smântână și s-a aranjat frumos un platou țărănesc. De asemenea, de pe masa românului nu poate lipsi cozonacul, așa că micuții au împletit cozonaci tradiționali. În alt colț al curții, preșcolarii au pictat harta României, au ornat butucii de copaci în culorile tricolorului și au ștampilat cu materiale din natură.

Moment artistic cu ornamente de toamnă, la Liceul UNIO-Traian Vuia

Atmosfera de toamnă deosebit de frumoasă s-a făcut simțită zilele trecute și la Liceul Tehnologic UNIO-Traian Vuia Satu Mare. Pentru a marca acest anotimp al belșugului, elevii claselor a IX-a și a X-a au împodobit holul școlii și sala festivă cu desene tematice, colaje, ornamente de toamnă și doleci ingenios sculptați, astfel încât par niște vieți de basm.

În cuvântul de deschidere al momentului artistic, directorul prof. dr. Popescu Vlaicu a subliniat faptul că toamna nu este doar un moment al melancoliei și al conștientizării faptului că totul este trecător, ci și un prilej de bucurie și sărbătoare.

Elevul Bojan George din clasa a X-a, președintele Consiliului elevilor din școală, a prezentat programul manifestărilor. Debutul a constat în versuri de toamnă din lirica lui George Coșbuc, în interpretarea elevilor clasei a IX-a, presărat cu fragmente din lirica lui Petofi Sándor. Cu acest prilej, elevii liceului au făcut cunoștință cu legenda lui Stingy Jack, personajul căruia i se datorează inițiativa devenită deja tradiție - obiceiul doleciilor sculptați. Momentul artistic s-a încheiat cu o invitație la culesul viilor, un dans popular interpretat de câțiva elevi ai clasei a X-a B, alături de partenerii lor. Elevii claselor a IX-a A, a IX-a B și a X-a B au fost pregătiți de profesoarele Kationa Judith, Bucs Ecaterina și Schuller Elza, care le-au apreciat spiritul inventiv.

Universitățile românești cu profil tehnic sunt în ascensiune

Cea mai bine cotate universitate din țară pentru anul 2019 este Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. Instituția este urmată de Universitatea din București (care anul trecut a ocupat locul I) și Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, care se menține pe locul III. Cel puțin așa arată un clasament internațional al universităților din Estul Europei și centrul Asiei, care arată și o ascensiune semnificativă a universităților cu profil tehnic.

Surpriza clasamentului național - realizat în baza datelor din Topul intitulat „QS EECA (Emerging Europe and Central Asia) University Rankings 2019” - este cu privire la instituția care ocupă locul IV, și anume: Universitatea Politehnică din București. Dacă anul trecut, aceasta ocupa locul VII, pentru anul 2019 instituția este clasată imediat după podium - în locul Universității de Vest din Timișoara, care acum coboară pe poziția a V-a. Aceasta este succedată de Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, ocupând locul VI la fel ca anul trecut. Pe locul VII în rândul universităților românești se află Universitatea Politehnică din Timișoara, care avansează cu o poziție față de anul trecut. Tot cu un loc față de anul trecut urcă și Universitatea Tehnică din Cluj Napoca. Concret, instituția ajuns de pe locul IX în 2018 pe locul VIII în 2019.

O altă ascensiune de remarcat, în opinia specialiștilor în educație, este cea a Universității „Ștefan cel Mare din Suceava - cu specializări tehnice în proporție de 40% - care intră în Top 10 al instituțiilor de învățământ superior din România. „Modificările din clasament ilustrează anumite schimbări în arhitectura instituțională a universităților din România. Creșterea universităților cu profil tehnic, și nu numai, din țara noastră se datorează valului de cadre didactice tinere intrate în ultimii ani, respectiv a maturizării din punct de vedere științific a profesorilor mai vechi”, este de părere Marius Deaconu, președintele Consiliului Tineretului din România.

Preșcolarii Grădiniței 7 au sărbătorit Centenarul plantând copaci

Cu acest prilej au plantat în curtea unității 10 puiți de arbori din specii autohtone

10 de puiți de arbori din specii autohtone au fost plantați marți, 13 noiembrie 2018, în curțile Grădinițelor cu Program Prelungit nr. 7 și nr. 1 din municipiul Satu Mare.

S-a marcat aniversarea Centenarului Mari Uniri de la 1918, evenimentul fiind organizat de Grădinița cu Program Prelungit nr. 7 în colaborare cu Garda Națională de Mediu prin Serviciul Comisariatului Județean Satu Mare, reprezentat de directorul Vasile Fănațan și Direcția Silvică, reprezentată de directorul Marcel Forțiu.

Evenimentul s-a bucurat de un public numeros, alături de preșcolarii și cadre didactice fiind prezenți reprezentanți din partea Primăriei Satu Mare, Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, Inspectoratul Școlar Județean, Sistemului de Gospodărire a Apeilor, Asociațiilor de părinți de la GPP 7 și 1 și numeroase directoare de grădinițe din oraș.

Cei mici au reușit să îmbrace curtea grădiniței în strai festiv

După cum spunea directoarea instituției de învățământ preșcolar, Doina Șuta, preșcolarii Grădiniței cu Program Prelungit nr. 7 Satu Mare au dat startul inițiativei prin plantarea celor zece puiți în curtea grădiniței pe care o frecventează și în curtea unității vecine, structură a GPP nr. 7, și anume Grădinița nr. 1. “Prin fiecare puiet plantat, copiii și-au propus să lase ceva valoros generației viitoare, respectiv aer curat, proștețime și fapte bune”, spunea di-

Prin fiecare puiet plantat, copiii și-au propus să lase ceva valoros generației viitoare, respectiv aer curat, proștețime și fapte bune

rectoarea Doina Șuta.

Vremea a fost de partea copiilor și a cadrelor didactice. Cei mici alături de educatoarele care le îndrumă pașii au reușit să îmbrace curtea grădiniței în strai festiv. De sărbătoare, copiii s-au simțit foarte bine muncind cu drag în atelierul de învățare, și ele desigur cu specific tradițional. În atelierul micilor bucătari s-au preparat bucate de la noi, mămăliguță cu brânză și smântână și s-a aranjat frumos un platou țărănesc. De asemenea, de pe masa românului nu poate lipsi cozonacul, așa

că micuții au împletit cozonaci tradiționali. În alt colț al curții, preșcolarii au pictat harta României, au ornat butucii de copaci în culorile tricolorului și au ștampilat cu materiale din natură.

Puietii sădiți de cei mici vor fi zilnic îngrijiți să crească mari

A fost o zi plină de încărcături emoționale. “Se spune că fără trecut nu poate exista nici viitor, drept urmare copilașii noștri au comemorat un moment istoric prin care au dovedit res-

pect, prietenie, bunătate pentru urmașii care au înfăptuit Marea Unire. Puietii sădiți de cei mici vor fi zilnic îngrijiți să crească mari pentru generația de copii ai următorilor 100 de ani”, ne mărturisește directoarea unității de învățământ.

Preșcolarii au prezentat și un scurt program artistic de cântece și dansuri populare specifice zonei, iar la final invitații și copiii s-au prins într-o horă mare ca semn al unității, după care au fost serviți cu bucate tradiționale.

Andrei G.

Liceeni care participă la un proiect de verificare a veridicității informațiilor

Aproximativ 43% dintre liceeni au dat share la informații despre care au aflat ulterior că erau false, relevă un studiu realizat în luna septembrie, în mediul urban, de Școala de Valori și Unlock Market Resarch.

Studiul arată că tinerii de liceu cu vârste cuprinse între 16 și 19 ani sunt vulnerabili la fenomenul fake news, care a luat amploare în ultima perioadă și că ei au nevoie de educație și dezvoltarea gândirii critice, care să îi facă reținuți în a crede și răspândi informații false.

Cum să interpretăm știrile

Acesta e și scopul proiectului numit „Găina care a născut pui vii”, un proiect de media destinat liceenilor, inițiat de Ana-Maria Diceanu, specialist în comunicarea de criză și jurnalistul Tudor Mușat, alături de Școala de Valori&WizeGen.

După lansarea proiectului și primele cursuri din primăvara acestui an, cei doi au reînțeles întâlnirile cu li-

ceeni în București, urmând să meargă la Brăila, Focșani, Câmpulung, Pitești. La discuțiile cu Ana-Maria Diceanu și Tudor Mușat elevii învață cum să interpreteze știrile, cum să depisteze știrile false, cum să share unei informații în mod responsabil și, de asemenea, cum elaboreze content în social media fără să lezeze pe nimeni. Cei doi își propun să ajungă până la finalul anului la circa 1.000 de elevi din toată țara.

La cursuri, liceenii vor învăța ce întrebări să-și pună pentru a verifica veridicitatea informațiilor pe care le citește, care este diferența între știri și advertorial, cum iau naștere știrile, care este diferența între mass-media și social media și ce înseamnă să fii responsabil în social media.

Alterarea adevărului în media

Programul nu implică vreun cost din partea participanților. Elevii vor avea ocazia să intre în contact cu cele mai actuale noțiuni referitoare la media literacy, redactând revista/ziarul liceului prin intermediul cunoștințelor dobândite înfuzat pe parcursul atelierelor

de cei doi trainerii.

“Transformările tehnologice recente care au afectat industria comunicării și societatea în general au adus lucruri bune, inovative, care ne ușurează viața, dar care aduc în prim plan și probleme în ceea ce privește adevărul și valorile pe care se bazează omenirea. Acum, adevărul poate fi alterat cu ușurință, iar media așa-zis tradițională a intrat și ea în zona fake news.

Mulți conștientizează că este o problemă globală și încearcă să găsească soluții, deoarece este nevoie ca societatea să rămână bazată pe valori sănătoase care susțin progresul și dezvoltarea sustenabilă.

Toți suntem suspuși unui bombardament informațional și de multe ori nu avem timp să discernem între diferite informații din diverse domenii. De aceea, este esențial să devenim deschiși la analiza situațiile curente din mai multe perspective, să ne dezvoltăm capacitatea de a înțelege semnificațiile informațiilor și să le filtrăm pe cele reale și de valoare.

A învăța să evaluăm informațiile

Acest proiect se adresează tinerilor care își formează gândirea și modul de viață, și este potrivit pentru toți românii, care pot deveni astfel mai responsabili de informațiile pe care le vehiculează”, spune Silvia Bogdan, președinta Școala de Valori.

Despre Școala de Valori&WizeGen Școala de Valori este o organizație non-guvernamentală modernă ce are ca viziune dezvoltarea unei societăți bazate pe valori prin educație inovatoare.

Punem sub semnul întrebării granițele educației tradiționale și creăm oportunități tinerilor care prin intermediul programelor noastre își dezvoltă abilități pentru viață, în lumea digitală de astăzi.

Cu noi, tinerii pot să-și descopere potențialul neexplorat, să învețe cum să acceseze informații relevante, să treacă prin experiențe de formare a caracterului și fundamentare a valorilor personale, să interacționeze cu modele pozitive, să facă alegeri informate, pe propriile picioare, și să acționeze cu autonomie, responsabilitate și integritate (www.scoaladevalori.ro).

A consemnat V. Nechita

Inițiativa constă în deplasarea unui convoi de zece căruțe trase de câte doi cai din Sighetu Marmației până la Alba Iulia, pe o distanță de peste 300 de km, pentru a reface, simbolic, traseul celor care au participat la Unirea din 1918. În deschiderea convoiului vom avea și doi călăreți. Plecarea va avea loc în 22 noiembrie, dată la care vom marca împlinirea a 100 de ani de la adunarea populară care a avut loc la Sighetu Marmației, în cadrul căreia au fost aleși delegații pentru Alba Iulia. Convoitul va prelua și trei steaguri de la Săpânța, Sighetu Marmației și de la Cicârlău, despre care se presupune că au fost cele cu care s-au deplasat localnicii spre Alba Iulia în 1918.

MAGAZIN

Un convoi de căruțe maramureșene reface traseul spre Alba Iulia din 1918

Pe traseu, vor fi opriri la Șisești, unde a slujit ca preot Vasile Lucaciu, la Șomcuta Mare, Baia Mare, Dej, Tureni, Aiud

Un convoi de 10 căruțe trase de cai vor pleca din Sighetu Marmației, județul Maramureș, spre Alba Iulia, cu peste 100 de persoane îmbrăcate în costume populare, pentru a reface în mod simbolic traseul înaintașilor lor care au participat la Unirea de la 1 decembrie 1918.

Participanții vor fi incluși în parada populară care va fi organizată la Alba Iulia la 1 decembrie pentru sărbătorirea Zilei Naționale a României, scrie Mediafax.

„Inițiativa constă în deplasarea unui convoi de zece căruțe trase de câte doi cai din Sighetu Marmației până la Alba Iulia, pe o distanță de peste 300 de km, pentru a reface, simbolic, traseul celor care au participat la Unirea din 1918. În deschiderea convoiului vom avea și doi călăreți. Plecarea va avea loc în 22 noiembrie, dată la care vom marca împlinirea a 100 de ani de la adunarea populară care a avut loc la Sighetu Marmației, în cadrul căreia au fost aleși delegații pentru Alba Iulia. Convoitul va prelua și trei steaguri de la Săpânța, Sighetu Marmației și de la Cicârlău, despre care se presupune că au fost cele cu care s-au deplasat localnicii spre Alba Iulia în 1918. Vom fi peste 100 de persoane în acest convoi, îmbrăcate în costume populare, iar când ajungem la Alba Iulia, în 1 decembrie, vom fi incluși în parada populară care va fi organizată pentru sărbătorirea Zilei Naționale a României”, a spus unul dintre participanți.

Potrivit acestuia, înaintea plecării din

Rezoluția de la Alba Iulia a fost citită de către episcopul greco-catolic Iuliu Hossu

Sighetu Marmației va fi organizată o ședință festivă la care vor participa toți reprezentanții autorităților publice din Maramureșul istoric – consilieri locali, județeni, primari, reprezentanți ai Prefecturii, urmată de un ceremonial militar și religios.

„Pe traseu, vom avea mai multe opriri, printre care la Șisești, unde a slujit ca preot Vasile Lucaciu, la Șomcuta Mare,

Baia Mare, intrăm în județul Cluj, cu opriri la Dej și Tureni, apoi în județul Alba ne vom opri la Aiud. Cei din convoi vor reprezenta toate regiunile etnografice ale Maramureșului – Țara Lăpușului, Țara Codru – Chioar, Maramureșul istoric, fiind vorba despre primari de localități, consilieri, reprezentanți ai unor asociații artistice și culturale”, a subliniat Doru Dăncuș.

Traseul parcurs poate fi urmărit pe pagina de Facebook „Maramureș Centenar”

Momentele deplasării pe traseul spre Alba Iulia vor fi marcate zilnic cu fotografii, filmulețe video și informații pe pagina de Facebook „Maramureș Centenar”.

Gaura din stratul de ozon ar putea fi vindecată complet

Nivelul substanțelor ce degradează stratul de ozon a scăzut după ce în urmă cu mai bine de 30 de ani a fost încheiată o înțelegere privind producerea lor, conform unui raport recent al Națiunilor Unite.

Ultimul raport prezentat de Națiunile Unite privind starea stratului de ozon arată că acesta s-ar putea reîntoarce la nivelul din 1980, până la jumătatea acestui secol. Conform Science Alert, Protocolul de la Montreal a fost introdus în 1989 și are ca scop protejarea mediului prin scăderea nivelului de chimicale responsabile cu degradarea stratului de ozon atmosferic.

Moleculele de oxigen reușesc să absoarbă cu ușurință cele mai dăunătoare radiații UV care ar fi ajuns la sol. La aproximativ 20-30 de kilometri de sol, stratul de ozon realizează această sarcină. În 1980, cercetătorii au realizat că diferite chimicale utilizate în domeniul industrial, inclusiv cloroflorocarbonii, sunt cei ce provoacă degradarea densității stratului de ozon.

În timp ce degradarea este observată la nivel global, fluctuațiile anotimpurilor din Antarctica au dus la apariția unei „găuri” în stratul de ozon ce pune ecosistemul în pericol. Protocolul de la Montreal este un răspuns la această amenințare și după cum afirmă fostul secretar general al Națiunilor Unite, Kofi Annan, este una dintre cele mai de succes înțelegeri internaționale.

Ultimul raport privind distrugerea stratului de ozon arată că lucrurile se îndreaptă într-o direcție benefică. Concentrațiile de clorură troposferică și brom troposferic au scăzut față de cele din raportul realizat în 2014. De asemenea, și gaura de deasupra Antarcticii a început să devină mai densă. Pe restul planetei, stratul de ozon a crescut cu 1-3 procente la fiecare 10 ani, din 2000 până în prezent.

Acest lucru sugerează că stratul de ozon din emisfera nordică ar putea ajunge din nou în 2030 la nivelul stabilit în 1980, în timp ce gaura de la Polul Sud s-ar putea estompa în 2060.

Cercetătorii au găsit mai multe perechi de găuri negre, pe punctul de contopire

Pentru prima dată, o echipă de astronomi a observat mai multe perechi de galaxii în ultimele etape ale contopirii prin studierea găurilor negre supermasive din centrul fiecărei galaxii. Aceste găuri negre se află la o distanță foarte mică una față de cealaltă, în etapa premergătoare contopirii. Descoperirea este relevantă pentru înțelegerea perioadei de dinaintea coliziunii, care anterior era considerată mai scurtă. De asemenea, imaginile culese de la mai multe telescoape arată viitorul îndepărtat al galaxiilor noastre care va intra în coliziune cu Andromeda.

Condusă de Michael Koss de la University of Maryland, echipa a analizat sute de galaxii apropiate folosind imaginile realizate de W.M. Keck Observatory din Hawaii și de Hubble Space Telescope. Astronomii au descris descoperirile într-o lucrare publicată recent, pe 8 noiembrie 2018, în jurnalul Nature.

„Văzând perechea de miezuri de galaxie asociată cu aceste găuri negre atât de aproape una de alta a fost uimitor”, a precizat Koss. Imaginile de rezoluție înaltă oferă o ilustrație a unui fenomen a cărui existență era suspectată de astronomi și care era, conform acestora, mult mai comună la începutul Universului, atunci când coliziunile de galaxii erau mai des întâlnite. Atunci când găurile negre vor intra în coliziune, vor elibera energie puternică în forma undelor gravitaționale - unde în spațiu-timp detectate recent pentru prima dată de detectoarele-pereche LIGO, scrie Phys. Imaginile prezintă evenimentele care vor avea loc și atunci când Calea Lactee va intra în coliziune cu Andromeda. Ambele galaxii au găuri negre supermasive în centrul lor, care se vor în-

tâlni și se vor contopi într-o singură gaură neagră. Echipa a fost inspirată de o imagine a două galaxii aflate în interacțiune numite colectiv NGC 6240, care a fost prototip pentru studiu. Cercetătorii au căutat prima dată găurile negre active ascunse, cu ajutorul datelor în raze X culese pe o perioadă de 10 ani de BAT (Burst Alert Telescope) al NASA. „Aceste raze X trec prin norii groși de praf și gaz care înconjoară galaxiile active, permițând BAT să vadă ceea ce este invizibil în alte lungimi de undă”, a precizat Richard Mushotzky, coautorul studiului. Apoi, cercetătorii au studiat arhiva de la Hubble, marcând galaxiile în contopire observate și în datele de la BAT. Au folosit și observațiile ale Keck, telescop capabil să vadă în infraroșu, adică acele găuri negre producătoare de raze X care nu au fost găsite în arhiva Hubble. Echipa a studiat galaxii localizate la o distanță medie de 330 de milioane de ani lumină de Terra - relativ aproape în termeni astronomici. Multe dintre aceste galaxii sunt similare în dimensiune cu Calea Lactee și Andromeda. În total, echipa a analizat 96 de galaxii observate cu telescopul Keck și 385 de galaxii ale arhivei Hubble. Rezultatele au arătat că mai mult de 17% dintre aceste galaxii au o pereche de găuri negre în centrul lor care se află în ultimele etape de dinaintea contopirii într-o singură gaură neagră ultramasivă. Cercetătorii au fost surprinși să găsească un procentaj atât de mare de galaxii aproape de faza de contopire.

Pentru a verifica rezultatele, cercetătorii au comparat galaxiile din studiu cu un grup de control de 176 de galaxii din arhiva Hubble care nu aveau galaxii active în centru.

Din 2024, douăzeci de oameni ar putea pleca pe Marte, într-o călătorie fără întoarcere

Mars One este un proiect lansat de olandezul Bas Lansdorp, cofondator și președinte al companiei care are ca scop trimiterea, în 2024, a unui echipaj de patru voluntari pentru colonizarea planetei Marte, fără posibilitatea de a reveni pe Terra, după o călătorie care va dura șapte luni, informează Mediafax.

Călătoria spre Marte, care se află la o distanță de circa 64,3 milioane de kilometri de Terra, în funcție de poziționarea pe orbită, durează aproximativ 200 de zile.

Bugetul misiunii, de 6 miliarde de dolari, este mult mai mare decât suma de 1,8 miliarde de dolari cheltuită de NASA pentru roverul Curiosity, cel mai avansat robot trimis de pământeni pe Marte.

Mars One vrea să finanțeze proiectul prin intermediul unui reality-show TV, în cadrul căruia vor fi aleși cei 24 participanți și care va prezenta pregătirea acestora.

Potrivit site-ului oficial al misiunii, echipaje de patru astronauți vor fi lansate spre Marte din doi în doi ani, începând din 2024. Cine se va aventura în această călătorie știe că va lăsa Terra în urmă pentru totdeauna. Nu va mai avea posibilitatea să îi îmbrățișeze pe cei dragi, nici să meargă într-o pădure sau pe o plajă. Ca să nu mai vorbim de pericolele reale ale unei astfel de călătorii: vor ajunge curajoșii noștri cu bine pe Marte? Iar după aterizarea (ori, mai corect, amartizarea) lor, ce se va întâmpla? Vor trebui să construiască o bază care să le permită să supraviețuiască pentru restul zilelor, o primă bază în care să aștepte - dacă totul merge bine - alți curajoși de pe Terra.

Peste 200.000 de persoane din 140 de țări s-au oferit voluntare pentru a face parte

din proiect, care este privit de foarte mulți oameni cu scepticism, dar care, totuși, beneficiază de suportul laureatului olandez al premiului Nobel pentru fizică din 1999 Gerardt Hoof.

Mars One a semnat un acord cu compania de televiziune Endemol, care produce multe emisiuni de tip reality show, pentru realizarea unei producții de acest tip în timpul selecției și antrenării voluntarilor care vor pleca pe Marte. Cei 100 de candidați rămași în cursă vor trece de acum înainte prin alte câteva runde de selecție care „se vor concentra pe alcătuirea de candidați care pot să suporte toate greutățile generate de o așezare umană permanentă pe Marte”, au spus coordonatorii proiectului Mars One. Candidații vor fi antrenați într-o replică a viitoarei reședințe martiene, în care le vor fi testate aptitudinile și capacitatea de a lucra în echipă.

În final, 40 de candidați vor fi aleși pentru a urma un curs de antrenament specific pentru misiunea propriu-zisă. Ei vor urma un program de pregătire ce are o durată de opt ani, înainte ca telespectatorii acelui reality show de televiziune să voteze și să decidă componența finală a echipajului, care va fi alcătuit din patru persoane.

„Aș vrea să plec pe Marte pentru că vreau să iau parte, în același timp, la istoria și viitorul omenirii. Mi-ar plăcea să fac parte din echipa care va construi fundația unei noi civilizații pe o nouă planetă. E doar o chestiune de timp până când omenirea va trebui să își găsească un nou habitat, pe o nouă planetă, iar această misiune reprezintă o oportunitate perfectă”, a spus Andreea.

Orașul din România care are străzi iluminate cu wifi și bănci cu încărcare USB

O stradă din Cluj-Napoca va deveni prima arteră „smart” din România, cu stâlpi de iluminat cu wifi și camere video și bănci cu încărcare prin USB a telefoanelor mobile. Modernizarea străzii a fost aprobată luni de CL, finanțarea fiind asigurată din fonduri europene de 1,3 milioane de euro.

Primarul Emil Boc a declarat, luni, la ședința Consiliului Local Cluj-Napoca, în care s-a aprobat proiectul de modernizare a străzii Molnar Piuaru, că artera este un model de structură urbană în România care va fi replicat și în alte părți ale orașului.

„S-au aprobat documentația și indicatorii tehnici pentru modernizarea străzii Molnar Piuaru, în vederea atragerii de fonduri europene nerambursabile. Este o premieră națională, va fi prima stradă smart din România, o stradă inteligentă, cu toate facilitățile și dotările tehnologice aferente unei astfel de artere. De asemenea, va avea mult spațiu pietonal, un model de stradă inteligentă și de realizare a unor structuri urbane din România, pe care îl vom replica și în alte părți ale orașului”, a spus Boc.

Pagină realizată de Mirela F.

Supermodelele celebre au defilat și anul acesta la Victoria's Secret Show

Supermodelele celebre, printre care și Elsa Hosk, Bella Hadid, Candice Swanepoel sau Sara Sampaio au defilat anul acesta în cadrul Victoria's Secret Fashion Show.

Cel mai longeviv model Victoria's Secret, Adriana Lima, a confirmat în lacrimi că pe 8 noiembrie, la New York, a avut loc ultimul show din cariera sa.

Supermodelul în vârstă de 37 de ani a anunțat că se retrage după aproape 20 de ani în care a defilat în prezentările de modă Victoria's Secret. Aceasta a scris inclusiv pe contul său de Instagram că „pune în cui aripile”: „Dragă Victoria, îți mulțumesc că mi-ai arătat lumea, împărtășindu-mi secretele și, cel mai important, nu doar că mi-ai dat aripi, ci m-ai învățat să zbor! Toată dragostea pentru cei mai buni fani din lume! Cu dragoste, Adriana”.

Adriana Lima deține recordul pentru cel mai longeviv „îngerăș” al Victoria's Secret, frumoasa braziliancă defilând pentru celebra casă de modă în-

că de la vârsta de 18 ani, iar anul trecut a primit titlul de „Cel mai valoros înger Victoria's Secret”. Adriana Lima a avut onoarea de a purta de trei ori în întreaga sa carieră celebrul Fantasy Bra, cel mai scump sutien al brandului, lansat anual. Joi, în cadrul celui de-al 18-lea show din cariera sa la Victoria's Secret, Adriana Lima a încheiat prezentarea de modă în lacrimi și a trimis pentru ultima dată celebrul sărut către camerele de filmat.

Adriana Lima a fost căsătorită timp de cinci ani cu baschetbalistul sârb Marko Jaric și au împreună două fete. Aceasta a precizat că se va retrage din lumina reflectoarelor pentru a se dedica mai mult familiei, dar și acțiunilor caritabile, în special celor dedicate femeilor: „Sunt nerăbdătoare să susțin femeile și să fiu implicată în diferite proiecte care sprijină femeile din lume. Aceasta va fi viitorul meu, dar sunt încă fericită că fac parte din show-ul Victoria's Secret de anul acesta”, – a declarat Adriana Lima aseară, în culisele ultimului show din cariera sa de model Victoria's Secret, pentru

o publicație străină.

Adriana Lima, biografie

Adriana Lima s-a născut pe 12 iunie 1981 și a reușit să își creeze un nume profesional lucrând ca model pentru compania de lenjerie Victoria's Secret. A venit pe lume în Salvador de Bahia, Brazilia, iar părinții ei sunt Maria de Garcia Lima și Nelson Torres, care au abandonat-o la scurt timp după naștere. Astfel, cea care avea să devină supermodel și declarată una dintre cele mai frumoase femei ale lumii a crescut într-un orfelinat de măicuțe numit Caminos de luz. Singura dată când și-a văzut părinții a fost pe când Adriana avea 15 ani deoarece avea nevoie de semnătura lor pentru a ieși din țară.

Întâmplarea a făcut ca una din prietenele ei din Brazilia să își dorească să devină model. Adriana a promis că o va însoți trimițând niște poze alături de pozele prietenei sale. Sponsorul a chemat-o pe ea la casting, iar la 15 ani termina prima în concursul Ford's Supermodel din Brazilia. La vârsta de 16

ani la același concurs obținea al doilea loc. La 18 ani semna cu Elite Model Management și în același an avea să ia castingul pentru a intra în lumea elitei la Victoria's Secret.

Victoria's Secret Fashion Show, 2018

Victoria's Secret Fashion Show s-a ținut la New York, pe muzica lui Bebe Rexha, The Chainsmokers, Halsey, Kelsea Ballerini, Rita Ora, Shawn Mendes și The Struts. Cei șase artiști au interpretat cele mai cunoscute hit-uri care i-au plasat în topurile muzicale și au întreținut atmosfera show-ului alături de supermodele celebre: Elsa Hosk, Bella Hadid, Candice Swanepoel sau Sara Sampaio au defilat anul acesta

După ce au găzduit prezentări de modă extravagante în jurul lumii, în orașe precum Londra, Paris și Shanghai, evenimentul s-a întors la origini, în New York, orașul în care a început totul, în anul 1995. Colecția conține și o colaborare cu designer-ul Mary Ka-

trantzou, cunoscută pentru print-urile spectaculoase, ceea ce a adus pe catwalk piese de lenjerie intimă destul de îndrăznețe, cu imprimeuri inedite și spectaculoase.

Sutienul Fantasy

Anul acesta, modelul suedez Elsa Hosk a fost aleasă pentru a purta pe catwalk celebrul Victoria's Secret Fantasy, estimat la 1 milion de dolari și realizat de Atelier Swarovski din 21.000 de diamante. În ultimii ani, Elsa Hosk s-a remarcat drept unul dintre modelele preferate ale brandului de lenjerie, cu care colaborează încă din 2011. A început ca ambasador VS Pink, în 2014 a obținut titlul de „înger Victoria's Secret”, iar în 2016 a fost cea care a deschis show-ul organizat la Paris. În 2017, la show-ul din Shanghai, Hosk a purtat o ținută realizată special pentru ea de Swarovski. Modelele care și-au făcut debutul în cadrul Victoria's Secret Fashion Show 2018 sunt Winnie Harlow, Duckie Thot și Lorena Rae.

Vera Pop